

**“AVALUACIÓ D’IMPLEMENTACIÓ I IMPACTE DE PROGRAMES DE
GARANTIA JUVENIL, EN EL MARC DE LA GARANTIA JUVENIL 2014-2020
QUE DESENVOLUPA EL SERVEI PÚBLIC D’OCUPACIÓ DE CATALUNYA”**

AVALUACIÓ DE L’IMPACTE DEL PROGRAMA SINGULARS 2015

Informe final

Gener 2018

INDEX

INDEX	2
1. OBJECTE DE L'AVAUACIÓ	4
2. METODOLOGIA DE L'AVAUACIÓ	4
3. EL PROGRAMA SINGULARS.....	6
3.1. La convocatòria	6
4. L'ANÀLISI DE L'AVAUACIÓ DEL PROGRAMA SINGULARS.....	10
4.1. La implementació del Programa	10
4.2. Els resultats del Programa	11
4.3. L'eficiència del Programa.....	22
4.4. L'impacte del Programa	24
4.5. L'anàlisi contrafactual	31
5. CONCLUSIONS DE L'AVAUACIÓ	37
5.1. Reflexions sobre el Programa	38
5.2. Reflexions sobre la implementació	40
5.3. Reflexions sobre els resultats aconseguits.....	41
5.4. Reflexions sobre l'eficiència del Programa	42
5.5. Reflexions sobre l'impacte del Programa	43
6. RECOMANACIONS	43
7. ANNEXOS	45

7.1. Qüestionari on line dirigit als joves participants en el Programa 45

1. OBJECTE DE L'AVALUACIÓ

L'avaluació realitzada es refereix al programa Singlars, regulat per l'Ordre EMO/322/2015 de 14 d'octubre per la qual s'estableixen les bases reguladores per a la concessió de subvencions públiques destinades al finançament dels Projectes Singlars destinats a persones joves beneficiàries de la Garantia Juvenil, i s'obre la convocatòria per a l'any 2015.

Aquesta convocatòria va ser la primera del Programa, posteriorment s'han realitzat altres convocatòries anuals. Les bases de la convocatòria de 2016 varen estar regulades per l'Ordre TSF/289/2016 i la convocatòria per la Resolució TSF/2403/2016 de 27 d'octubre i posteriorment esmenada per la Resolució TSF/2667/2016 de 23 de novembre. Durant el 2017 no hi va haver convocatòria i l'Ordre TSF/142/2018 del 3 d'agost ha regulat la propera convocatòria prevista pel darrer trimestre de 2018. El present exercici d'avaluació només es refereix a la convocatòria del 2015 i per tant no s'han tingut en compte les millores o evolucions posteriors del Programa.

Segons els acords establerts, el Pla d'Avaluació que s'ha realitzat ha abastat els següents aspectes:

- **Implementació**, és a dir establir el grau d'execució i la problemàtica sobrevinguda en comparació amb els objectius del Programa.
- **Eficàcia**, és adir, establir els resultats obtinguts a la finalització del Programa.
- **Eficiència**, es tracta de comparar els resultats obtinguts amb els recursos posats a disposició del Programa.
- **Impacte**, es tracte d'identificar els impactes dels resultats obtinguts en la millora de la inserció dels joves en el mercat de treball.
- **Anàlisi contrafactual**. Els resultats de Programa han estat comparats amb una mostra de joves que han contactat els serveis del SOC com a demandants d'ocupació i que no han participat en cap dels seus programes per tal de poder observar el valor afegit del Programa en l'impacte en el mercat de treball.

L'equip de treball ha estat dirigit per Oriol Homs, sociòleg. Ha participat en diferents fases del projecte l'equip de NOTUS: Joan Antoni Serra, geògraf en l'elaboració de l'enquesta online, Maria Caprile, sociòloga en l'anàlisi contrafactual, conjuntament amb Laura Puigcerver, psicòloga i Elvira González, economista, i finalment ha col·laborat Pablo Sainz en l'anàlisi de la informació.

2. METODOLOGIA DE L'AVALUACIÓ

El procés d'avaluació ha utilitzat una sèrie de metodologies i tècniques que es descriuen a continuació:

- a) **Anàlisi documental:** S'ha analitzat la documentació del Programa i de la convocatòria així com la documentació generada pel mateix Programa
- b) **Anàlisi de la informació administrativa:** S'ha consultat la informació registrada de caràcter administratiu o de gestió, tant pel que fa als participants com a la seva execució pressupostària.
- c) **Entrevistes personals i grupals:** S'ha realitzat una entrevista als responsables del Programa i s'han organitzat quatre grups de discussió amb les entitats col·laboradores de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona, en les que han assistit 19 entitats. A més s'han entrevistat els responsables provincials i una oficina de treball per demarcació.
- d) **Enquesta als participants:** Per tal de conèixer l'opinió i la situació actual dels joves participants en el programa es va dur a terme una enquesta via online a través del googleform. Es va enviar des del SOC un email a tots els participants amb un link sol·licitant que responguessin el qüestionari. S'han obtingut 327 respostes sobre el total màxim de joves atorgats en execució de 3.869 participants en el Programa. En realitat es va enviar el programa a molts menys degut a la manca de dades o errors en les mateixes. Això significa un nivell de representació de la mostra amb un 95% de probabilitat d'un marge d'error, en el millor dels casos, de 5,19%, suficient per poder estimar la representativitat de la mostra. S'adjunta el qüestionari utilitzat en annex.
- e) **Anàlisi contrafactual:** L'anàlisi contractual permet aprofundir millor en l'estudi els impactes dels programes, però és una metodologia encara incipient que requereix molta prudència en la interpretació de les dades. S'ha aplicat en diferents fases. En una primera fase, s'han analitzat les característiques dels participants en el Programa en relació al fet si havien trobat feina o no fins a 6 mesos després d'haver acabat el Programa. En una segona fase s'ha comparat els participants en el Programa Singulars amb els joves demandats d'ocupació que estaven inscrit des del 1-1-16 fins a 30-6-17, període màxim de seguiment dels participants en el Programa. D'aquest col·lectiu s'ha observat els que havien obtingut un contracte des del 31-12-16 fins el 30-6-17. La comparació entre aquest dos col·lectius pot patir un cert desfasament temporal ja que alguns dels joves que varen participar en el Programa varen acabar abans de final d'any i per tant el fet de trobar feina pot haver estat influït per la estacionalitat de l'activitat del mercat de treball en diferents mesos. S'han analitzat i comparat les freqüències de les distribucions de les diferents variables. La comparació permet identificar quin tipus de joves han participat en el Programa en relació amb el conjunt de demandants. Aquesta comparació és aproximativa ja que els tamanys són molt diferents entre els dos col·lectius, però aporta una primera idea de les característiques del Programa en relació al conjunt de demandants. El tercer pas ha estat fer una anàlisi utilitzant la tècnica de les regressions logístiques aplicada als participants del Programa i una mostra aleatòria de 5000 joves del conjunt total de joves demandants, ajustada per les variables de sexe, edat i nivell d'estudis. Aquesta mostra és representativa del conjunt de demandants, amb un 99% de probabilitat i un marge d'error de 1,77. Marges

més que suficients en l'àmbit que s'està analitzant. S'ha obtingut una mostra més reduïda del conjunt de tots els demandants per que la tècnica de regressions logístiques funciona millor amb mostres més similars. En tot cas, la comparació entre aquestes dues mostres hauria de permetre aïllar la variable del fet de participar en el Programa per conèixer la seva influència en el fet d'obtenir una feina.

3. EL PROGRAMA SINGULARS

El Programa Singulars forma part del paquet de programes que el SOC va posar en marxa durant l'any 2015 i posteriorment per tal de desenvolupar a Catalunya la Iniciativa de la Garantia Juvenil. El fonaments del Programa varen ser establerts en l'Acord de Govern de la Generalitat de Catalunya de 26 de maig de 2015¹. En aquell Acord es varen definir els objectius, la cartera de serveis i les formes de gestió. Es varen dissenyar tota una sèrie de serveis especialment dirigits a millorar la situació dels joves en el mercat de treball. Serveis d'orientació, de formació, de mobilitat internacional, d'inserció laboral, programa d'experiències professionals en empreses, serveis d'emprenedoria i mesures d'estímul a la contractació.

En el procés d'implementació d'aquesta cartera de serveis per als joves, es va considerar l'interès de destinar alguns fons per a finançar projectes que tinguessin un caràcter innovador i que no encaixessin fàcilment en els diferents serveis establerts. Aquesta decisió es va transformar en el disseny del Programa Singulars. Es tractava de contribuir a detectar i fomentar l'elaboració de projectes que aportessin experiències innovadores per a fer front a la problemàtica de l'accés al mercat dels joves. Cal tenir en compte que era la primera vegada que es posava en marxa un paquet tant important de mesures destinades als joves, malgrat, el SOC ja tenia una llarga experiència en l'elaboració de programes especialitzats en el col·lectiu de joves. La voluntat del SOC d'aprofitar l'impuls de la Unió Europea a la Iniciativa de la Garantia Juvenil per a reformular la seva política d'ocupació pels joves, constitueix un element clau de referència per a l'anàlisi dels resultats i els impactes del Programa de Singulars.

3.1. La convocatòria

La convocatòria del Programa Singulars, després d'un llarg període de gestació es va concretar en l'Ordre de 14 d'octubre en la que es varen establir les bases reguladores

¹ ACORD GOV/76/2015, de 26 de maig, pel qual s'aproven el Programa d'Ocupació Juvenil a Catalunya, Garantia Juvenil 2014-2020 i el pla d'actuació per al 2015.

per a la concessió de subvencions destinades al finançament de Projectes Singulars. En la mateixa ordre es va regular la convocatòria per a l'any 2015².

El retard en la publicació de l'Ordre no va permetre un període suficientment espaiat per a la presentació de les sol·licituds, i per raons pressupostàries va iniciar el cronòmetre per a publicar els atorgaments dels ajusts i per iniciar els projectes abans del 31 de desembre de 2015, que varen influir negativament en tot el procés d'implementació del Programa. Al ser la primera convocatòria del Programa hauria sigut desitjable més temps tant per l'elaboració dels projectes, com per preparar les condicions necessàries pel seu desenvolupament posterior.

Els projectes havien de finalitzar-se abans del 31 de desembre de 2016, malgrat que les partides pressupostàries que sustentaven el finançament del Programa provinents de la Unió Europea s'estenien fins el 2017.

La integració del Programa de Singulars en el Pla Nacional de la Garantia Juvenil va suposar el compliment de les condicions del Pla regulades des de l'Administració central, especialment pel que fa referència a les característiques dels destinataris.

Segons les estipulacions del Pla Nacional, a la base cinquena s'establia que els joves destinataris dels projectes havien de complir les següents característiques:

- Tenir més de 16 anys i menys de 30, en el moment de sol·licitar la inscripció en el Fitxer del Sistema Nacional de Garantia Juvenil
- No haver treballat en els 30 dies naturals anteriors a la data de presentació de la sol·licitud d'inscripció al Sistema Nacional de Garantia Juvenil
- No haver rebut accions educatives que comportin més de 40 hores mensuals en els 90 dies naturals anteriors a la data de presentació de la sol·licitud
- No haver rebut accions formatives que comportin més de 40 hores mensuals en els 30 dies naturals anteriors.
- Estar registrats en els Serveis Públics d'Ocupació de Catalunya a l'inici del projecte

Aquestes condicions varen tenir una gran influència en la posada en marxa dels projectes per part de les entitats beneficiàries.

La convocatòria pretenia finançar iniciatives de caràcter singular que donessin resposta a les especificitats del territori i que no tinguessin cabuda en cap altra convocatòria de Garantia Juvenil.

L'objectiu era reforçar l'ocupabilitat i les competències professionals de les persones joves no ocupades i no integrades en els sistemes d'educació o formació, mitjançant una

² ORDRE EMO/322/2015, de 14 d'octubre, per la qual s'estableixen les bases reguladores per a la concessió de subvencions públiques destinades al finançament dels Projectes Singulars destinats a persones joves beneficiàries de la Garantia Juvenil, i s'obre la convocatòria per a l'any 2015.

o diverses actuacions contemplades en el Catàleg del Sistema Nacional de Garantia Juvenil.

- Mesures de suport a l'activació.
- Mesures de millora de l'ocupabilitat.
- Mesures de foment de l'emprenedoria.
- Mesures de suport a la contractació.

Les accions subvencionables havien de poder-se incloure en les determinades en el Pla Nacional d'Implementació de la Garantia Juvenil en l'objectiu temàtic 8 i en la prioritat d'inversió I.8.2. Classificades en quatre línies els projectes podien escollir quines accions convenien millor al seu projecte:

- Accions d'assessorament individualitzat, d'orientació professional, informació laboral i acompanyament en la cerca d'ocupació.
- Formació, especialment en idiomes i TIC.
- Pràctiques no laborals en empreses.
- Impuls de la FP dual a través del contracte per a la formació i l'aprenentatge.
- Formació per a l'obtenció de certificats de professionalitat.
- Programes mixtos d'ocupació i formació.
- Programes de Mobilitat per a la millora de les competències professionals.
- Ajuts a l'autoocupació.
- Assessorament per a l'autoocupació i creació d'empreses.
- Formació per l'emprenedoria i promoció de la cultura emprenedora.
- Mesures per a afavorir l'autoocupació i l'emprenedoria col·lectiva en el marc de l'Economia Social.
- Ajuts a l'ocupació per a la contractació de joves durant un període superior a sis mesos.
- Foment de l'ocupació per a les persones joves investigadores.
- Foment de l'economia social

Aquest enfocament a la carta és coherent amb la finalitat exploratòria i innovadora de la convocatòria i es torna a fer palès en la definició de les entitats beneficiàries de les subvencions. Es podien presentar tot l'espectre d'entitats públiques i privades sense o amb afany de lucre, empreses mercantils, ens locals i organitzacions sindicals i empresarials. Es preveia la possibilitat d'agrupacions conjuntes d'entitats assumint cada una d'elles el paper de beneficiari.

Es demana que les entitats beneficiàries aportin la seva pròpia borsa de persones participants, encara que es requereix la coordinació amb les Oficines de Treball. Amb tot l'entitat era la responsable última de la selecció dels joves que complissin amb els requisits establerts.

La convocatòria entenia que el caràcter singular dels projectes havia de caracteritzar-se per, a més de no tenir cabuda en cap altra convocatòria, complir alguns dels següents criteris:

- Metodologia innovadora en què s'articula una o varies de les accions.
- Combinació d'actuacions en què participa la persona jove. Aquesta combinació no pot venir donada només per la incorporació de la contractació finançada a càrrec del Programa de Garantia Juvenil.
- Adaptació per les especificitats d'un territori de les actuacions preestablertes en altres programes.
- Adaptació per les especificitats d'un sector productiu de les actuacions preestablertes en altres programes.
- Qualsevol altre plantejament de singularitat que proposi una entitat i que inequívocament es demostrï que no tingui cabuda en cap altra convocatòria.

És a dir, es va prioritzar tant la metodologia per a millorar la situació ocupacional dels joves, com la seva relació en un territori determinat i en uns sectors específics. En la definició del concepte d'innovació queda clar l'esforç de flexibilització respecte altres programes.

Es finançava el 100% del projecte, amb un pagament per tres trams del 50% a l'inici, un intermedi del 25% i un altra 25% a l'acceptació de la justificació. L'execució dels projectes no es podien subcontractar.

Cal destacar de la convocatòria, el disseny d'una assistència tècnica i de coordinació de cada projecte per donar suport a la implementació i seguiment dels diferents projectes. L'impuls d'accions formatives i d'intercanvi de bones pràctiques amb l'objectiu de la millora continuada dels equips, i la posada a disposició d'una guia d'execució dels projectes.

Altres aspectes de gestió a destacar de la convocatòria són:

- L'obligació de registrar en el GIA i el GALILEU les accions realitzades per tal d'assegurar la seva traçabilitat
- L'obligació de seguir les pautes de la guia d'execució dels projectes establerta pel SOC
- L'obligació de complir amb els compromisos d'inserció posterior dels joves participants en els projectes que com a mínim havien de ser del 30%. L'incompliment d'aquest punt donava lloc a una reducció de la subvenció proporcional a l'incompliment.
- L'obligació de recollir informació sobre els indicadors establerts i el seguiment de la situació dels joves en el mercat de treball posterior a la finalització del projecte.

Els criteris de valoració dels projectes es dividien en quatre dimensions:

- Un 20% per la qualitat del projecte
- Un 20% per la seva eficiència
- Un 35% per l'impacte en la inserció laboral dels joves
- Un 25% per l'impacte en l'entorn territorial i econòmic

En la ordre s'estableix que es durà a terme una avaluació dels impactes dels resultats obtinguts per tal de valorar el valor afegit del Programa donat el seu caràcter experimental.

4. L'ANÀLISI DE L'AVALUACIÓ DEL PROGRAMA SINGULARS

A continuació es presenta l'anàlisi de l'avaluació segons les diverses dimensions de les observacions realitzades: la implementació, l'eficàcia, l'eficiència i l'impacte del Programa.

4.1. La implementació del Programa

El 10 de novembre de 2015 es va acabar el termini de presentació de sol·licituds. Es varen presentar 117 projectes, vinculats a 174 entitats i amb propostes que es dirigien a 6.586 joves. En un temps rècord, es va haver de fer la valoració de les sol·licituds i el dia 25 de novembre l'òrgan instructor va fer una proposta d'atorgament provisional. El dia 4 de desembre es va comunicar mitjançant el tauler electrònic la resolució provisional. Es va donar publicitat a la resolució definitiva en el DOG de 19 de febrer de 2016³.

Es varen atorgar 53 projectes, i varen haver dues renunciïes i un desistiment. Els projectes atorgats vinculaven 83 entitats i implicaven 4.421 joves. Els projectes no atorgats ho varen ser per no arribar als 50 punts mínims de valoració i en tres casos per no ajustar-se als requeriments de la convocatòria.

Els projectes atorgats estaven liderats per un ample ventall d'entitats:

- Fundacions: 12
- Associacions: 6
- Cooperatives: 4
- Empreses d'inserció: 2
- Empreses mercantils: 12
- Universitats: 2
- Administracions locals: 13
- Sindicats: 1
- Organismes empresarials: 1

El fet que fos la primera convocatòria del Programa va generar situacions d'improvisació de criteris d'aplicació i execució dels Projectes.

³ TSF/362/2016 de 8 de febrero de 2016, publicat en el DOG de 19 de febrer de 2016

La fase de selecció dels joves va ser complicada segons afirmen les entitats entrevistades ja que el mecanisme del registre de Garantia Juvenil va presentar moltes incidències. La posada en funcionament de les eines de registre i els criteris d'interpretació de la convocatòria varen també causar desorientació en alguns casos. El paper dels referents del SOC en contacte amb les entitats va ser clau per a resoldre moltes d'aquestes situacions que es presentaven per primera vegada i no hi havia encara un criteri establert. Sobre la marxa es va anar definint criteris d'actuació.

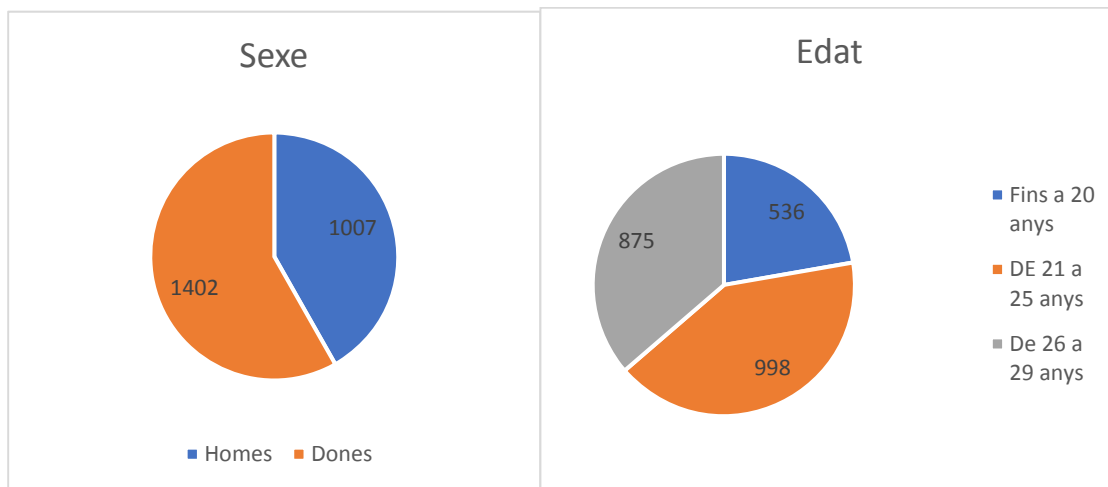
Les relacions entre les entitats i les Oficines de Treball varen ser cordials, relació reconeguda per ambdues parts, però poc efectives. Les Oficines de Treball no estaven preparades per poder oferir el suport necessari a la selecció dels joves, ni de fet, es va poder planificar amb antelació que poguessin jugar un paper més actiu.

4.2. Els resultats del Programa

Els resultats del Programa es mesuren comparant els objectius perseguits i les accions planificades i realment realitzades, la consecució dels quals depenen directament de les activitats realitzades pel mateix Programa. La relació entre ambdós paràmetres donen els resultats esperats i els realment realitzats. Els primers, els esperats, s'han presentat en l'apartat anterior a l'analitzar l'atorgament de les subvencions del Programa. En aquest punt s'analitzen els resultats realment realitzats.

Inicialment es varen atorgar projectes que tenien previst atendre a 4.421 joves, però finalment s'han executat segons l'informe de 2 d'octubre de 2017 actuacions per a 3.869 joves, és a dir un 87,51% dels resultats esperats. La diferència són joves que no varen acabar participant formalment en el Programa, ja que les entitats varen renunciar a la realització del projecte o bé per que les entitats no varen poder-ne captar més o bé per que varen abandonar a l'inici del projecte.

Les característiques demogràfiques dels joves participants, s'han pogut analitzar sobre un col·lectiu de 2.409 joves. Pel que fa al gènere, destaca que les dones són la majoria amb un 58,2% dels participants. Per edats el gruix més important està entre 21 i 25 anys amb un 41,43% dels joves, seguit del majors de 25 anys amb un 36,32% i finalment el grup més reduït és el dels menors de 20 anys. Aquest darrer fet, pot ser degut a que els diferents projectes subvencionats no estaven suficientment adaptats a les seves necessitats o bé a diferents tipus de comportaments dels joves menors de 20 anys en relació al mercat de treball.

Gràfic 1 i 2: Característiques demogràfiques de sexe i edat dels participants

Font: Dades administratives del Programa

Cal assenyalar la cobertura del Programa sobre tot el territori de Catalunya, menys l'Arán. Totes les demés comarques compten amb participants en el Programa. Per ser la primera vegada que es convocava el Programa els resultats són altament satisfactoris per la seva capacitat d'arribar a tot el territori.

Una comparació amb la població de cada territori pot donar una visió aproximada a les diferències que apareixen. La comparació s'ha fet a grans trets amb la població de 16 a 24 anys de l'any 2017. Per tant, no es tracta de mesurar el grau de cobertura del Programa sinó una comparació de dinàmiques comarcals envers el Programa.

El resultat aporta que hi ha unes Comarques que han participat més activament en el Programa. Destaquen en molt l'Alta Ribagorça i els Pallars, el Jussà i el Sobirà, i el Montsià. També estan per sobre de la mitjana: l'Alt Empordà, el Barcelonès, el Berguedà, el Garraf, el Gironès, el Moianès, l'Osona, el Ripollès, el Tarragonès i la Terra Alta. Moltes d'aquestes Comarques tenen una llarga tradició de promoure el desenvolupament local. Caldria aprofundir sobre la possible relació entre la participació en el Programa de Singulars, per les seves característiques experimentals i innovadores i els sistemes locals d'ocupació, la qual cosa, si fos certa, aportaria una visió a llarg termini dels efectes de donar suport a les iniciatives locals d'ocupació. A més moltes d'aquestes Comarques són allunyades de la centralitat de Barcelona aportant també una constatació interessant sobre el desplegament territorial de les polítiques d'ocupació.

En canvi, no sobresurten les comarques amb un perfil més industrial de l'entorn metropolità de Barcelona. Aquestes constatacions mereixerien un aprofundiment, que sobrepassa els límits de la present avaluació, sobre el paper de les polítiques d'ocupació, en aquest cas, dirigides als joves en el territori, i les possibles influències en les polítiques de desenvolupament local.

Taula 1: Distribució dels participants per lloc de residència

Comarca de residència	Total	Ratio per mil	
		Singulars/població jove	16-24 anys
ALT CAMP	8		2,04
ALT EMPORDÀ	73		6,01
ALT Penedès	21		2,31
ALT URGELL	1		0,57
ALTA RIBAGORÇA	13		43,77
ANOIA	24		2,33
ARAN	0		0,00
BAGES	21		1,44
BAIX CAMP	39		2,34
BAIX EBRE	12		1,79
BAIX EMPORDÀ	12		1,04
BAIX LLOBREGAT	137		1,97
BAIX Penedès	13		1,52
BARCELONÈS	1182		6,35
BERGUEDÀ	22		7,45
CERDANYA	3		2,02
CONCA DE BARBERÀ	5		3,08
GARRAF	46		3,77
GARRIGUES	3		2,05
GARROTXA	7		1,44
GIRONÈS	121		6,78
MARESME	53		1,39
MOIANÈS	5		4,27
MONTSIÀ	56		10,04
NOGUERA	6		1,86
OSONA	63		4,42
PALLARS JUSSÀ	13		12,28
PALLARS SOBIRÀ	13		24,57
PLA DE L'ESTANY	5		1,58
PLA D'URGELL	2		0,67
PRIORAT	2		2,75
RIBERA D'EBRE	5		2,72
RIPOLLÈS	7		3,90
SEGARRA	5		2,25
SEGRITÀ	27		1,47
SELVA	31		2,08
SOLSONÈS	2		1,75
TARRAGONÈS	124		5,56
TERRA ALTA	7		8,07
URGELL	3		0,95
VALLÈS OCCIDENTAL	115		1,39
VALLÈS ORIENTAL	102		2,81
TOTAL	2409		3,71

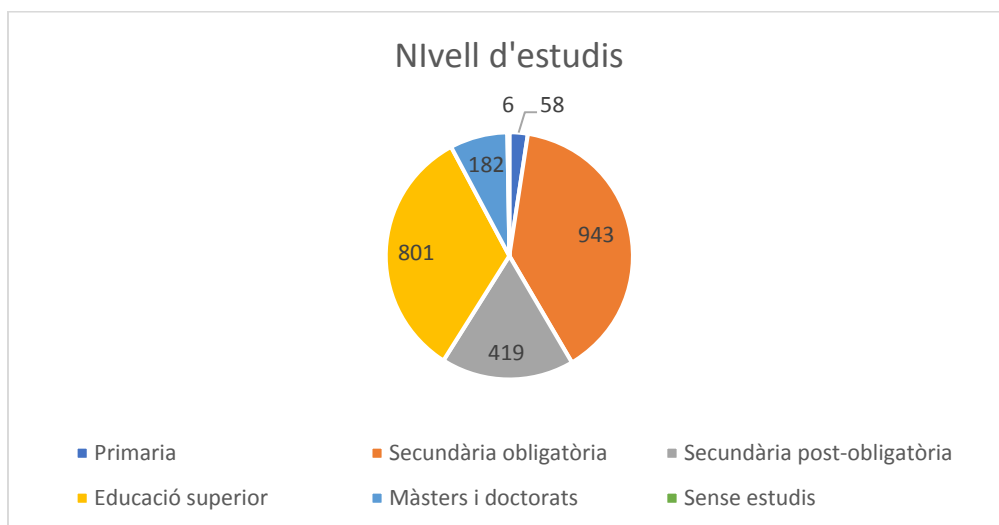
Font: Dades administratives del Programa

El nivell educatiu dels joves participants posa de manifest l'utilització del Programa àmpliament majoritària per part dels joves amb estudis post-obligatoris, amb un 58,2%.

El joves amb uns estudis superiors, ja sigui de formació professional superior o universitaris, suposen el 40,8% dels participants. En canvi els joves amb estudis obligatoris representen el 39,1%, tot i ser el grup més nombrós. Aquesta distribució del nivell d'estudis indica una àmplia diversitat de perfils dels joves participants i una adaptació més gran de les propostes dels Projectes del Programa cap als col·lectius amb més nivell d'estudis i amb menor mesura cap els joves que no continuen estudiant després dels ensenyaments obligatoris. O bé una major capacitat dels joves amb més qualificació a utilitzar els recursos que es posen a disposició del joves que no estudien i no treballen.

El nivell d'estudis detectat entre els participants explica també en part la menor presència de menors de 20 anys, ja que a aquestes edats encara no s'han complert els estudis superiors.

Gràfic 3 : Nivell educatiu dels participants

Font : Dades administratives del Programa

Una dada complementària per conèixer les característiques dels participants en el Programa és analitzar els resultats del Qüestionari Q que com a demandants d'ocupació han contestat quan s'han registrat en les Oficines de Treball i que teòricament hauria de servir per orientar els joves al tipus d'itinerari a seguir més convenient pel seu perfil. Els resultats del Qüestionari Q s'han pogut consultar per un total de 1.662 participants. Al marge del grau de validesa dels resultats de l'eina utilitzada, sembla que el col·lectiu de joves participants en el Programa tenen un perfil molt divers com ja s'ha comentat a l'estudiar els nivells educatius. Així el Programa es podria definir com un programa de gran espectre i no focalitzat en col·lectius molts específics. Comptarien més els aspectes d'innovació que els dels col·lectius destinataris.

Els perfils més importants corresponen a les persones que es dirigeixen a un mercat de treball favorable, i pertant se suposa que no hi ha d'haver moltes dificultats per a la seva inserció laboral però que els hi manca sobretot experiència i formació en alguns casos. Un altra grup amb un pes important dins del global és el dels joves que es dirigeixen cap a una ocupació i sector en retrocés i que per tant es de preveure majors dificultats d'inserció. Aquesta diferenciació de col·lectius fa palesa la necessitat de personalització dels enfocaments i de les metodologies a utilitzar per tal d'adaptar-les a les necessitats d'una gran diversitat de situacions.

Taula 2: Resultats del Qüestioari Q

Resultat qüestionari Q	Subcol·lectiu					
	1	2	3	4	6	TOTAL
A. Persona que es dirigeix a un mercat de treball favorable	24	279	31	313	0	647
B. Persona que es dirigeix a un mercat de treball inestable	18	94	14	0	0	126
C. Persona amb un itinerari previst a mig o llarg termini per dèficits en un dels factors (estructurals o competencials)	83	39	0	0	0	122
D. Persona amb un itinerari previst a llarg termini, ja que es dirigeix a un mercat de treball crític o no té una ocupació definida	240	0	0	0	0	240
E. Persona que no coneix cap dels dos idiomes vehiculars	0	0	0	0	0	1*
R. Persona sense disponibilitat per treballar i/o sense disponibilitat PAO	0	0	0	0	178	178
Z. Persona que té més d'un objectiu professional i que no pot prioritzar-ne cap	211	50	87	0	0	348
TOTAL	576	462	132	313	178	1662

* no s'especifica el subcol·lectiu

Descripció subcol·lectius

- 1 Persona que prioritza una ocupació i/o sector en retrocés i que no té una ocupació definida, sense formació i/o experiència
- 2 Persona que prioritza una ocupació viable dins d'un sector que no està en retrocés o que es pot exercir en diversos sectors. La persona necessita incrementar l'experiència
- 3 Persona que prioritza una ocupació viable dins d'un sector que no està en retrocés o que es pot exercir en diversos sectors. La persona necessita millorar la formació
- 4 Persona que prioritza una ocupació viable dins d'un sector que no està en retrocés o que es pot exercir en diversos sectors. La persona necessita millorar la formació i incrementar l'experiència
- 5 Persona sense disponibilitat per treballar ni PAO

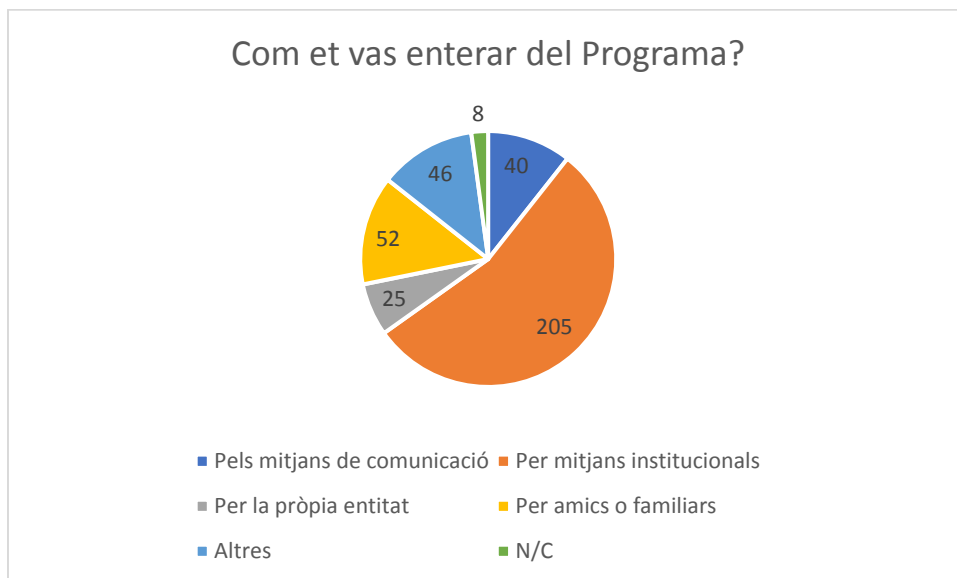
Dades registrals

Un dels elements que poden contribuir als resultats de tot Programa és l'esforç de comunicació realitzat i el grau de coneixement que en té la població.

En l'enquesta online es va preguntar als participants com varen tenir coneixement del Programa. El resultat és força significatiu, ja que la majoria (54,52%) es varen asseblar mitjançant els serveis d'ocupació de l'Ajuntament (19,70%), amb contactes amb els impulsors de Garantia Juvenil (17,8%), o bé les Oficines de Treball (17%), és a dir per vies institucionals. Cal recordar que els mateixos ajuntaments eren elegibles com a beneficiaris de la convocatòria. Els amics o familiars i els mitjans de comunicacions són altres vies. En canvi només un 6,6% es va enterar del Programa a través de l'entitat col·laboradora. Aquestes dades posen en evidència la importància de la col·laboració amb les institucions locals com a via de major proximitat per arribar a la població destinatària dels programes, en aquest cas pels joves, i el seu paper com a primer contacte amb els joves i la funció que poden desenvolupar com a orientadors o derivadors cap a recursos més específics per contribuir a facilitar la seva incorporació al mercat de treball. També aquestes xifres posen en evidència, sempre en el cas dels joves, que les entitats aporten la metodologia i la capacitat organitzativa però no tant el contacte previ amb els joves, a no ser per a certs col·lectius molt específics. Aquesta qüestió mereixeria una reflexió sobre alguns dels elements de la convocatòria en relació a la coordinació amb les institucions locals i les entitats col·laboradores. És possible que aquesta qüestió calgui matitzar-la en funció dels territoris.

Cal tenir en compte que era la primera vegada que es duia a terme el Programa i que per tant hi havia un escàs coneixement sobre la seva oferta. Caldria reflexionar sobre la funció que pot jugar el mateix SOC en la utilització dels mitjans de comunicació per tal de donar a conèixer les ofertes de la seva Cartera de Serveis.

D'altra banda, també cal tenir en compte que el temps entre l'atorgament de la subvenció i l'inici de les activitats per part de les entitats va ser molt curt.

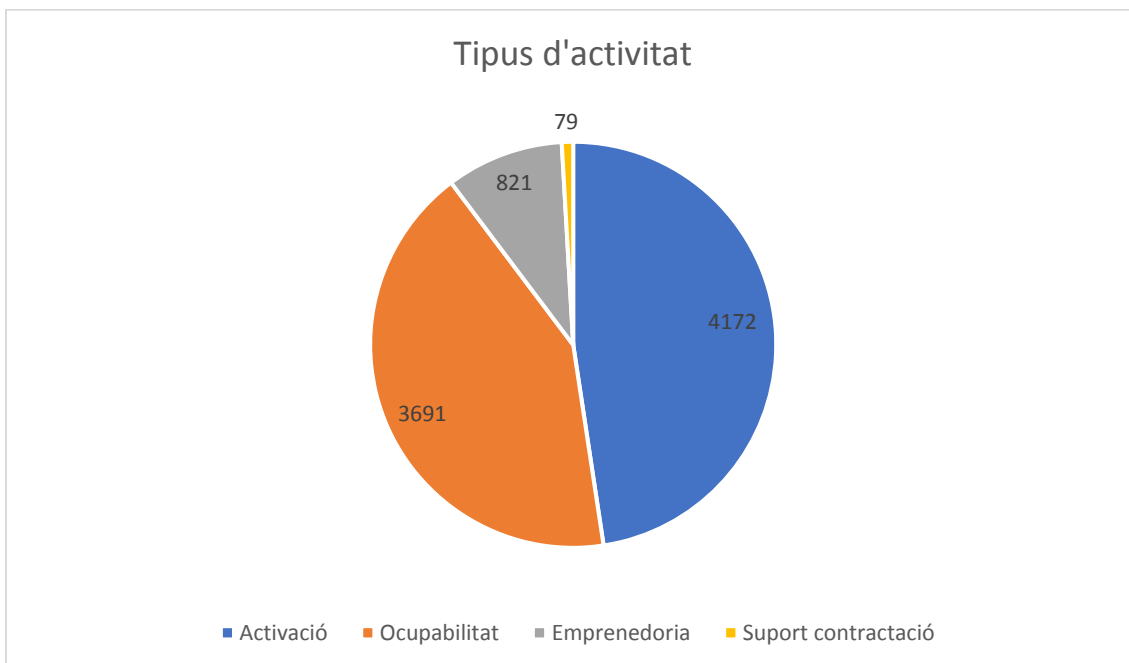
Gràfic 4: Via de coneixement del Programa

Font: Enquesta

Una vegada analitzades les característiques dels joves que han participat en el Programa es passa a descriure les principals activitats que han realitzat els Projectes que s'han dut a terme.

Molts dels Projectes varen combinar diferents actuacions des d'una òptica integral. El 47,6% de les activitats es varen dedicar a donar suport a l'activació. El 42,1% a millorar l'ocupabilitat dels joves. Aquestes dues varen ser el tipus d'activitats més freqüents. A molta més distància el 9,4% de les activitats varen dedicar-se a promoure l'emprenedoria i el 0,9% a donar suport a la contractació. De promig cada jove va participar a més de dues actuacions (2,26).

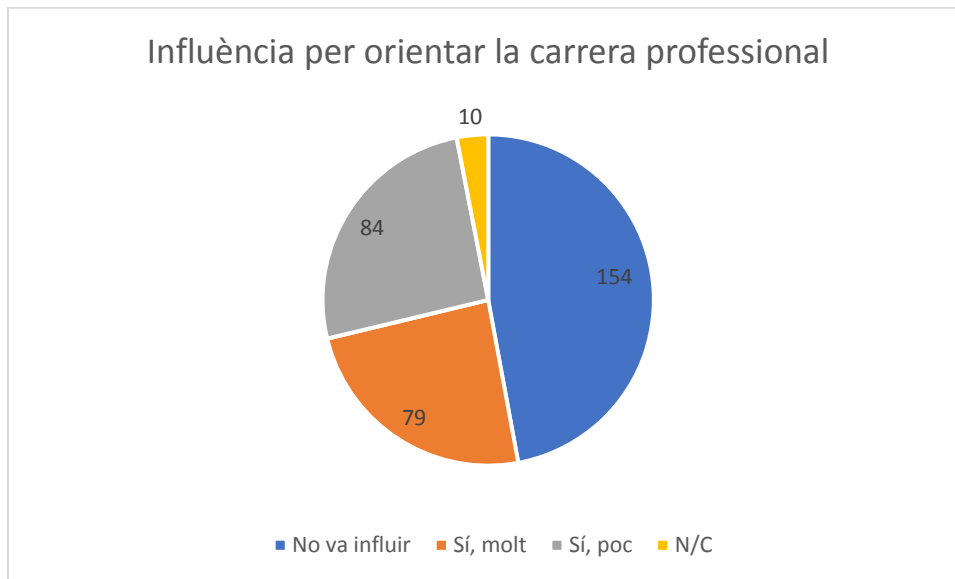
Gràfic 5 : Tipologia d'activitats

Font : Dades registrals

Una manera d'aproximar-se a indagar la contribució del Programa a la millora de les competències professionals dels joves és a través de l'opinió personal recollida per l'enquesta realitzada. S'ha utilitzat com indicador la pregunta feta sobre la utilitat dels aprenentatges realitzats, ja sigui amb una finalitat d'orientació de la carrera professional o bé la utilitat en la feina actual.

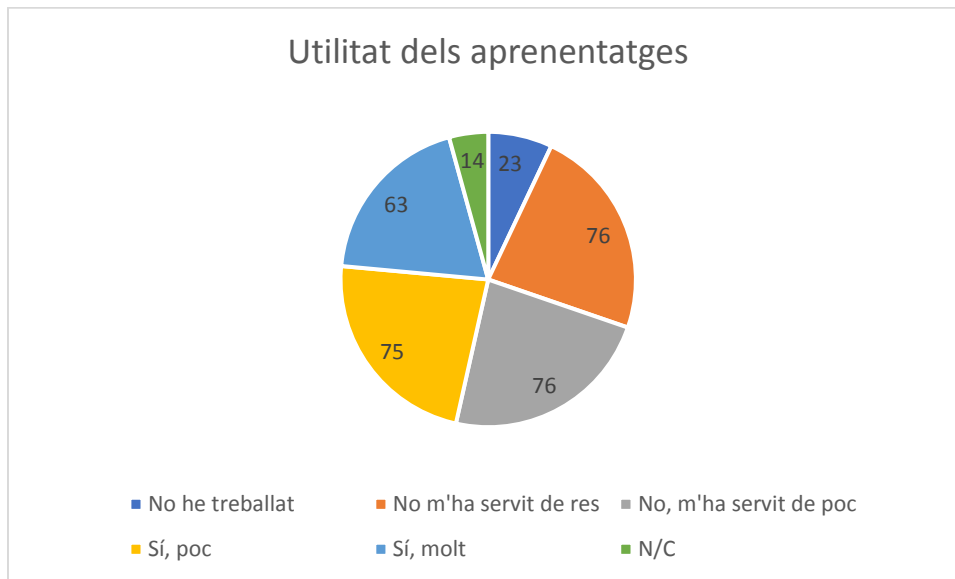
Les opinions dels joves són crítiques respecte la utilitat de la participació en el Programa per orientar les seves carreres professionals. Gaire bé la meitat (47%) opinen que no va influir, i si s'afegeixen els que opinen positivament però que declaren que va influir poc (25,7%), la poca influència del Programa en termes d'orientació arriba al 72,8%. Només per a una quarta part dels joves els hi va ser molt útil la participació en el Programa (24,2%). Si es sumen tots els que tenen una opinió positiva encara que sigui en diferents intensitats el grup de joves amb una valoració positiva puja al 49,9%. És a dir, que els participants estan dividits en dos grups gaire bé iguals a l'hora de valorar la influència del Programa pel seu futur professional.

Gràfic 6: Grau d'utilitat per orientar la carrera professional

Font: Enquesta

El segon indicador es refereix a la utilitat dels aprenentatges apresos durant la participació en el Programa en relació a les competències requerides en els llocs de treballs que s'han aconseguit posteriorment. En aquest cas, en relació amb els participants que posteriorment han aconseguit alguna feina, les opinions es divideixen en quatre grups pràcticament d'igual tamany. Una quarta part pensa que no li han estat útils, una altra que els hi han servit de poc, una altra que els hi han servit una mica i una altra que els hi han estat molt útils. És a dir, la meitat en té una visió negativa i l'altra meitat positiva. Només a un de cada quatre els hi ha estat realment útil.

Aquesta polarització de les opinions sorprén, ja que en alguns casos, s'ha pogut constatar que han participat en la mateix projecte i per tant sobte que a uns els hi hagi estat molt útil i a altres gens o poc. La mateixa polarització o similar s'ha constatat en altres preguntes del qüestionari, la qual cosa podria indicar que hi ha altres variables que poden estar influïnt en els resultats dels diferents projectes. Caldria una anàlisi projecte per projecte per tal de poder esbrinar-ne les causes amb fonament, qüestió que depasa la present avaluació. Amb tot i a tall d'hipòtesis s'assenyala que hi pot haver un problema d'adequació de les expectatives i de les necessitats d'alguns col·lectius de joves que han patit una transició complicada al mercat de treball degut a coincidir amb els pitjors moments de la crisi econòmica i que al cap dels anys presenten una situació que podria catalogar-se com a "joves cremats".

Gràfic 7: Grau d'utilitat dels aprenentatges en els treballs posteriors

Font: Enquesta

Els dos indicadors estan relacionats en el sentit que el grup que els hi va ser útil el Programa per orientar la seva carrera professional també els hi ha estat útil per les feines posteriors, i al contrari. Un 69,3% dels que afirmen que el projecte els hi ha ajudat a orientar la seva carrera professional en algun tipus d'intensitat, també afirmen que els hi ha estat útil per les feines obtingudes en posterioritat. En canvi un 22,7% dels que es decanten per valorar positivament el projecte en termes d'orientació, consideren que després no els hi ha estat útil en les feines posteriors. Cal tenir en compte que per un 6,1% dels que tenien una visió positiva del resultat de l'orientació no havien encara trobat feina i pertant no podien saber si els hi serien útils o no.

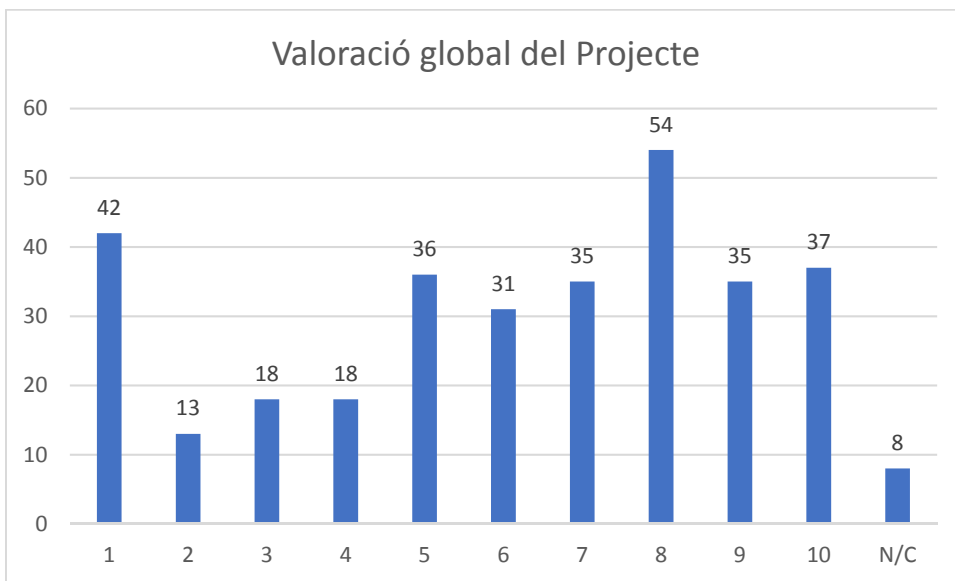
Les preguntes obertes del qüestionari reflexeixen aquestes dicotomies i contradiccions entre orientació i utilitat i entre grups amb percepcions molt diferents d'un mateix projecte.

Les opinions dels participants també fan referència als aspectes organitzatius i burocràtics respecte els quals en són crítics.

A més dels dos indicadors esmentats i de recollir les opinions qualitatives, es va demanar en el qüestionari que els participants es posicionessin valorant globalment la seva participació en el projecte.

Sobre 10 el promig és de 6,03 punts. El 69,7% dona una puntuació de 5 o superior, i gaire bé la meitat, un 49,2% atorga un 7 o més a la valoració del projecte en el que ha participat. Però en canvi un 22,3% donen una nota baixa de 3 o menys i un significatiu 12,8% hi donen la nota mínima. Torna a aparèixer aquí la polarització comentada més amunt.

Gràfics 8: Valoració global del Projecte

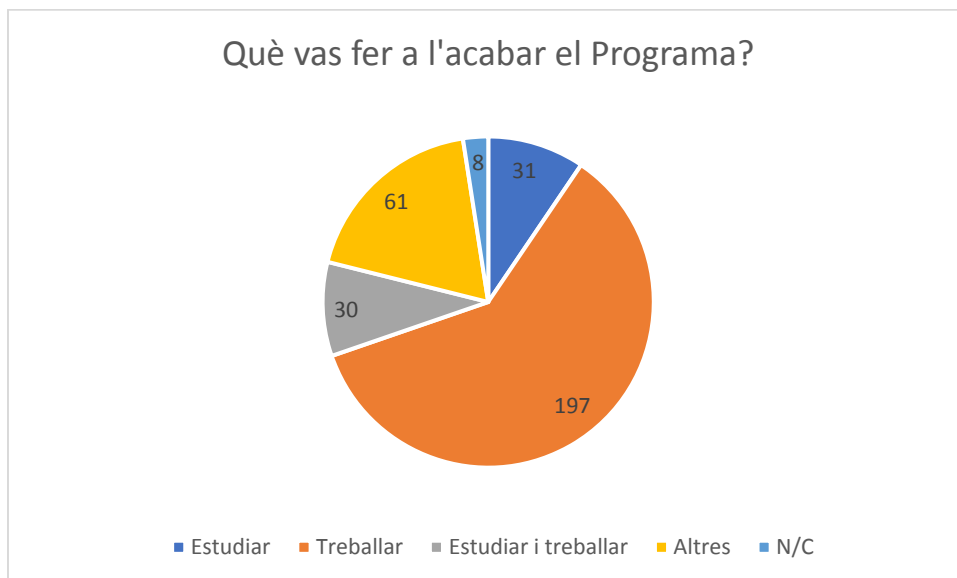
Font: Enquesta

Així globalment la visió global dels participants als projectes en els que han participat és pot considerar satisfactòria, malgrat hi ha suficients elements significatius per alertar d'algunes de les deficiències del Programa, tant en la concepció com en la seva implementació i en els seus resultats.

Però el Programa a més de donar suport a una sèrie d'activitats pretenia contribuir a millorar l'ocupabilitat dels joves a la finalització dels projectes ja fos millorant el seu accés a l'ocupació o retornant al sistema educatiu o a la formació.

Amb aquesta finalitat l'enquesta va preguntar sobre el que varen fer els joves al finalitzar la seva participació en els projectes. La gran majoria respon que treballar, un 60,2%. Un 9,5% varen dedicar-se a millorar la seva qualificació, i un altre 9,2% ho varen fer combinant estudis i treball, ja sigui alternativament o al mateix temps, total un 18,7% varen millorar les seves qualificacions.

És de destacar que un 18,7% opten per fer altres coses. Aquesta dada és interessant per que incorpora una realitat de les activitats dels joves que no estudien ni treballen, però que en canvi fan altres activitats que els hi interessin. Caldria tenir en compte aquest fer en el disseny dels programes ocupacionals dirigits als joves, la seva pluriactivitat. Els Programmes per joves haurien de facilitar la pràctica múltiple, sempre que sigui compatible, amb altres activitats o amb la realització de petits treballs ja que la realitat del mercat de treball pels joves no obeeix a normes d'estabilitat, ni permanència.

Gràfic 9: Activitats realitzades a la finalització del Projecte

Font: Enquesta

Fins aquí els resultats del Programa. En l'apartat d'anàlisi de l'impacte s'anàlitzava la influència que aquests resultats hagin pogut tenir en l'accés a l'ocupació.

4.3. L'eficiència del Programa

A l'actualitat encara no està tancada la fase de justificació del Programa i per tant no és pot dur a terme una anàlisi consistent sobre la seva eficiència. Els càlculs que s'han pogut realitzar es basen en l'atorgament i en l'informe executiu del Programa datat a 2 d'octubre de 2017.

La partida inicial consignada a la convocatòria del Programa de Singulars és de 20.815.142 € distribuïda entre anys, 10.407.571 € pel 2015, 5.203.785,50 € pel 2016 i 5.203.785,50 € pel 2017.

Malgrat el caràcter plurianual de les partides que finançaven el projecte, a càrrec en un 91,89% dels fons de la Garantia Juvenil, els projectes havien d'iniciar-se abans del 30 de desembre de 2015 i finalitzar abans del 31 de desembre de 2016.

El quadre següent aporta una primera visió de les xifres globals del Programa:

Taula 3: Pressupost Programa

Concepte	Quantitats
Dotació del Programa	20.815.142,00 €
Quantitat total sol·licitada	18.509.164,71 €
Import atorgat	10.169.879,48 €
Import en execució a 2-10-2017	9.533.493,60 €

Font: Gestió Programa

Tres projectes varen renunciar a la subvenció una vegada atorgada, afectant a 327 joves i un import de 381.965,00 €. El percentatge de realització pressupostària, amb les dades disponibles a l'actualitat, és del 45,80% del previst en la convocatòria. Aproximadament es va atorgar la meitat del previst a la convocatòria.

La mitjana dels projectes que es varen atorgar va ser d'un volum de 190.669,87 €. El tamany dels projectes va ser molt dispar. Des de dos projectes de més d'un milió d'euros, un d'ells de més de 2 milions, i en canvi el projecte més petit tenia un pressupost de 15.065 €. El cost per jove participant va ser de 2.464,07 €.

Per mesures, el 52,48% del pressupost es va dedicar a mesures d'activació, el 40,13% a mesures de millora de l'ocupabilitat, el 6,58% a emprenedoria i el 0,81% a mesures de suport a la contractació.

Taula 4: Distribució del Pressupost en execució per mesures

Concepte	Projectes	Import	Joves	Ratio import/joves
Mesures de suport a l'activació	37	5.003.315,64 €	4.172	1.199,26
Mesures de millora de l'ocupabilitat	44	3.825.897,14 €	3.691	1.036,55
Mesures de foment de l'emprenedoria	20	627.441,32 €	821	764,24
Mesures de suport a la contractació	3	76.839,50 €	79	972,65

Font: Gestió del Programa

Des d'un punt de vista territorial la distribució del pressupost va ser la següent: Un 54,94% del pressupost va recaure en entitats situades a la demarcació de Barcelona, un 4,14% a la de Tarragona, un 26,34% a la de Lleida, un 6,39% a la de Girona, un 1,96% a la de les Terres d'Ebre i un 6,22% a la de la Catalunya Central.

Taula 5: Distribució territorial del Pressupost

Territoris	Import	Joves
Barcelona	5.238.023,06 €	2.989
Tarragona	394.627,29 €	60
Lleida	2.511.317,35 €	461
Girona	609.879,92 €	188
Terres d'Ebre	186.994,32 €	40
Catalunya Central	592.651,66 €	131

Font : Gestió del Programa

El pagament dels diferents trams de la subvenció atorgada, es varen efectuar amb un cert retard, tant en el primer com en el segon tram. El tercer tram, encara pendent un any i mig després d'acabades les activitats és difícilment sostenible.

4.4. L'impacte del Programa

En aquest apartat s'analitza la situació dels joves en el mercat de treball posteriorment a la seva participació en el Programa. Aquesta dimensió es tractada com un impacte i no com un resultat, ja que no depèn totalment de la intervenció del Programa el fet que els joves trobin feina o no, o continuïn els seus estudis.

En primer lloc, és una decisió pròpia que el jove pren en funció de la valoració que fa sobre les oportunitats que se li ofereixen, decisió en la que el pas pel Programa pot haver-hi influït.

En segon lloc, per que també depèn de la situació del mercat de treball i del volum d'ofertes laborals que es donin en l'entorn del lloc de residència del jove. Per tant, dependrà en bona part de la dinàmica del mercat de treball i especialment de la dinàmica del mercat de treball local en el que el jove es desenvolupa.

Cal tenir en compte que la incorporació dels joves al mercat de treball a la finalització del projecte, es va produir entre el 2016 i sobretot en el primer semestre del 2017, moments en el que la creació d'ocupació era expansiva, però en canvi la història vital d'una bona part dels joves que varen participar en els diferents projectes, presentava la traça dels pitjors anys de la crisi del 2008 al 2013 durant la qual els joves varen ser en general els més afectats. En tot cas molts dels joves participants, varen acabar els seus estudis en ple període de crisi i per tant es varen trobar amb un mercat de treball totalment tancat. La seves vivències en els intents d'aconseguir una feina remunerada i mínimament estable els han mercat ja per tota la seva vida, tal com assenyalen diverses investigacions sobre aquesta qüestió.

Cal tenir ben present aquesta qüestió a l'hora de valorar els impactes, ja que, tal com s'ha assenyalat més amunt, hi ha indicis que un sector de joves participants en el

programa presenten unes característiques anímiques i d'hàbits de comportament que dificulten la seva inserció en el mercat de treball. Solen ser joves que presenten senyals d'una gran desorientació, uns per que han invertit molt en la seva formació i no han trobat una inserció mínimament estable i qualificada en el mercat de treball i altres per que varen abandonar prematurament el sistema educatiu i ara els hi és molt difícil recuperar els nivells de qualificació suficients per poder competir en un mercat que utilitza la sobrequalificació de l'altra col·lectiu per a la realització de tasques que haurien de correspondre-li a ells. A més de la desorientació, també presenten senyals de desadaptació als requeriments de competitivitat del mercat de treball. Són els joves que no han pogut o no han sabut adaptar-se a la situació de tancament del mercat de treball per la crisi. A aquests dos trets, se'n pot afegir un altre més subjectiu de descoratjament o escepticisme, o poca confiança en les seves possibilitats. Són joves desanimats que han passat per moltes iniciatives i programes, i el que busquen ara es una feina que els hi obri un camí d'estabilitat. Molts d'ells ja tenen més de 25 anys. Qualsevol altra qüestió que no sigui aconseguir aquesta feina creuen que no els hi serveis, per que ja hi han passat i no els ha conduït a l'estabilitat. Pel conjunt d'aquestes característiques es pot denominar aquest col·lectiu de joves com a "joves cremats".

Els grups de discussió organitzats amb les entitats han reflectit aquesta preocupació generalitzada de la dificultat per retenir els joves que iniciaven el projecte però que l'abandonaven prematurament i que obeïen a aquestes característiques.

El Programa estava dissenyat per a contribuir a produir un impacte en les oportunitats per a millorar la situació ocupacional del joves participants. Des d'aquesta perspectiva és de destacar l'orientació a resultats del Programa, per tal d'anar seleccionat aquelles metodologies que tinguin capacitat d'influir en els impactes sobre l'ocupació. La millor forma d'estudiar aquest impacte és analitzant l'accés dels joves a l'ocupació i la qualitat d'aquesta ocupació. El grau de contribució del programa a aquest impacte s'analitzarà en l'apartat següent, mitjançant l'anàlisi contrafactual.

El primer indicador, s'ha estudiat comprovant la situació laboral dels joves en els registres de la base de dades de contractes del SOC, en el període des de 1-1-2016 fins a 30-6-2017, sis mesos després d'acabar el Programa. Com que la data de finalització no va ser la mateixa per a tots, cal tenir en compte que hi poden haver situacions d'estacionalitat que hagin influït en alguns casos.

Els resultats són àmpliament favorables. Segons les dades d'ocupació registrades, el 70,8% dels joves participants sis mesos després de finalitzar el Programa, havien trobat feina, el 6,3% estaven donats d'alta com autònoms, i un 26,7% es trobaven en una situació d'atur. En una situació de mercat de treball expansiu els joves participants en el Programa varen saber trobar l'oportunitat que se'ls hi ofería, encara que per una mica més d'una quarta part, no s'havien aconseguit els objectius i es mantenien en una situació d'atur sis mesos després de finalització del Programa. Durant el primer semestre del 2017 l'ocupació a Catalunya va augmentar en un 3,7%, xifra que demostra una intensa creació d'ocupació.

Ara bé, cal posar aquestes xifres positives en relació a la qualitat i a la solidesa dels treballs realitzats. S'han utilitzat varis indicadors per fer una aproximació a aquesta qüestió obtinguts de les dades registrals i complementades per les respostes a l'enquesta. Tot plegat dona un resultat ambigu.

Un terç (32,8%) dels que varen aconseguir alguna feina, encara tenien aquesta feina als sis mesos posteriors a la finalització del Programa. Un altre 40,1% varen tenir dues o tres feines durant aquest període. Un 27,9% varen tenir més de 3 contractes durant el període. És a dir, es tracta normalment de contractes de molt curta durada.

Taula 6: Nombre de contractes

Número de contractes	Total
1	721
2-3	883
4-10	486
>10	110
TOTAL	2200

Font: Dades registrals

La major part (71,2%) dels contractes es varen aconseguir a l'acabar el projecte però abans que finalitzés el Programa a finals de 2016.

Taula 7: Moment de la contractació

Període del contracte	Total
Durant el programa	1566
Després del programa	634
TOTAL	2200

Font: Dades registrals

Per tal de conèixer el temps tardat a trobar la feina, s'ha hagut de fer el càlcul des de l'inici del Programa fins a sis mesos posteriors a la seva finalització. En tot cas, és evident que el temps per aconseguir el primer contacte posterior a la participació en el Projecte ha estat molt curt. Un terç (31,1%), va tardar com a màxim un mes en trobar una feina. Aquest percentatge puja al 74,6% si s'estén el període als tres mesos. Això significa que per aquests joves va ser relativament fàcil poder obtenir un primer treball, encara que fos per una durada curta, fos quina fos la seva qualitat.

Taula 8: Temps per aconseguir el primer contracte

Temps inici programa - primer contracte	Total
<1 mes	685
1-3 mesos	957
4-6 mesos	403
>6 mesos	155
TOTAL	2200

Font: Dades registrals

La gran majoria de contractes es varen realitzar amb entitats empresarials mercantils (81,1%), però cal destacar el paper d'entitats del tercer sector. Un 10,2% dels contractes es varen realitzar amb entitats d'aquest àmbit (cooperatives, fundacions, associacions o entitats religioses). Un 4% dels contractes varen ser amb el sector públic, especialment el local, i finalment un 4,7% per autònoms o empresaris individuals.

Malgrat que el grup primari de contractació normalment no reflecteix adequadament el lloc de treball que s'ha contractat, pot utilitzar-se com un indicador d'aproximació al tipus de funció o lloc de treball que han desenvolupat els joves contractats. Un terç (38,2%) dels joves varen ocupar llocs de treball que es poden considerar com qualificats, un 33% es poden considerar semiqualicats. La resta, un 28,8% varen aconseguir treballs poc o gens qualificats.

És de destacar la gran varietat d'ocupacions en les que varen treballar els joves del Programa. Aquesta dispersió apunta a la hipòtesis que el Programa juga més aviat un paper d'activador dels joves en el mercat de treball per intensificar la recerca de feina que de preparació directe per a desenvolupar unes competències específiques en relació a opcions d'oferta en el mercat de treball.

Taula 9: Grups primaris dels contractes registrats

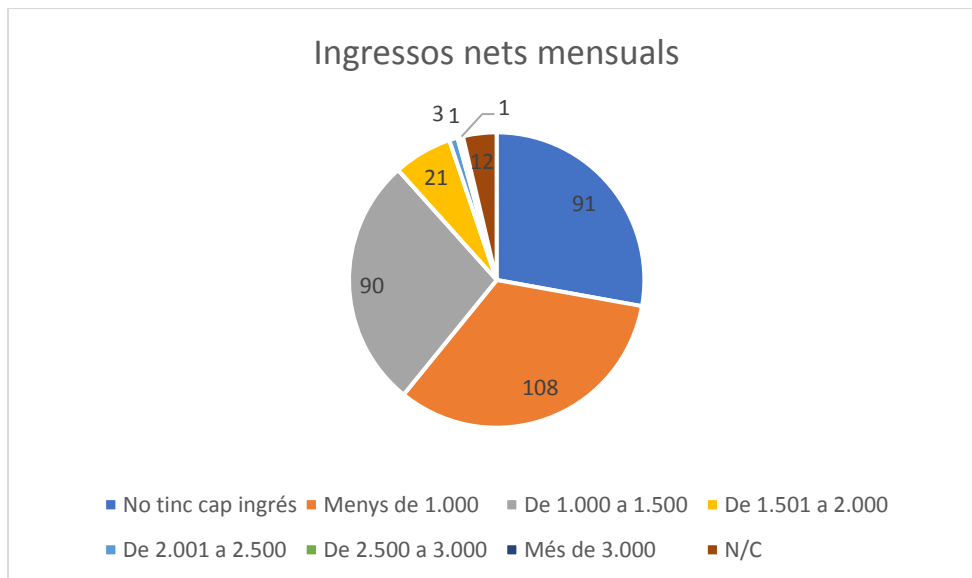
Grup Primari	Total
1. Directors i gerents	6
12. Directors de departaments administratius i comercials	3
13. Directors de producció i operacions	1
14. Directors i gerents d'empreses d'allotjament, restauració i comerç	1
15. Directors i gerents d'altres empreses de serveis	1
2. Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	756
21. Professionals de la salut	59
22. Professionals d'educació infantil, primària, secundària i postsecundària	64
23. Altres professionals d'ensenyament	93
24. Professionals de les ciències físiques, químiques, matemàtiques i de les enginyeries	123
25. Professionals en dret	25

26. Especialistes en organització de l'Administració Pública de les empreses i en la comercialització	102
27. Professionals de tecnologies de la informació	37
28. Professionals en ciències socials	160
29. Professionals de la cultura i l'espectacle	93
3. Tècnics; professionals de suport	1012
31. Tècnics de les ciències i les enginyeries	105
32. Supervisors en enginyeria de mines, d'indústries manufactureres i de la construcció	2
33. Tècnics sanitaris i professionals de les teràpies alternatives	56
34. Professionals de suport en finances i matemàtiques	10
35. Representants, agents comercials i afins	59
36. Professionals de suport a la gestió administrativa; tècnics de les forces i cossos de seguretat	98
37. Professionals de suport als serveis jurídics, socials, culturals, esportius i afins	536
38. Tècnics de les tecnologies de la informació i les comunicacions (TIC)	146
4. Empleats comptables, administratius i altres empleats d'oficina	980
41. Empleats en serveis comptables, financers i de serveis de suport a la producció i al transport	169
42. Empleats de biblioteques, serveis de correus i afins	47
43. Altres empleats administratius sense tasques d'atenció al públic	310
44. Empleats d'agències de viatges, recepcionistes i telefonistes; empleats de finestreta i afins (excepte taquillers)	220
45. Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificades sota altres epígrafs	234
5. Treballadors dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors	1984
50. Cambrers i cuiners propietaris	1
51. Treballadors assalariats dels serveis de restauració	645
52. Dependents en botigues i magatzems	537
54. Venedors (excepte botigues i magatzems)	138
55. Caixers i taquillers (excepte bancs)	66
56. Treballadors de cura de les persones en serveis de salut	94
57. Altres treballadors de cura de les persones	93
58. Treballadors dels serveis personals	299
59. Treballadors dels serveis de protecció i seguretat	111
6. Treballadors qualificats en el sector agrícola, ramader, forestal i pesquer	28
61. Treballadors qualificats en activitats agrícoles	18

62. Treballadors qualificats en activitats de ramaderia	2
63. Treballadors qualificats en activitats agropecuàries mixtes	2
64. Treballadors qualificats en activitats forestals, pesqueres i cinegètiques	6
7. Artesans i treballadors qualificats de les indústries manufactureres i la construcció	203
71. Treballadors en obres estructurals de construcció i afins	26
72. Treballadors d'acabat de construccions i instal·lacions, pintors i afins	8
73. Soldadors, xapistes, muntadors d'estructures metàl·liques, ferrers, elaboradors d'eines i afins	11
74. Mecànics i ajustadors de maquinària	23
75. Treballadors especialitzats en electricitat i electrotecnologia	43
76. Mecànics de precisió en metalls, ceramistes, vidriers, artesans i treballadors d'arts gràfiques	6
77. Treballadors de la indústria de l'alimentació, begudes i tabac	54
78. Treballadors de la fusta, tèxtil, confecció, pell, cuir, calçat i altres operaris en oficis	32
8. Operadors d'instal·lacions, maquinària i muntadors	166
81. Operadors d'instal·lacions i maquinària fixes	41
82. Muntadors i ensambladors en fabriques	56
83. Maquinistes de locomotores, operadors de maquinària agrícola i d'equips pesats mòbils i mariners	16
84. Conductors de vehicles pel transport urbà o per carretera	53
9. Ocupacions elementals	2075
91. Empleats domèstics	15
92. Altre personal de neteja	325
93. Ajudants de preparació d'aliments	166
94. Recollidors de residus urbans, venedors al carrer i altres ocupacions elementals en serveis	291
95. Peons agraris, forestals i de la pesca	122
96. Peons de la construcció i de la mineria	36
97. Peons de les indústries manufactureres	825
98. Peons del transport, descarregadors i reposadors	295
TOTAL	7210

Font: Dades registrals

Un altra indicador que aporta una aproximació a la qualitat del treball són els ingressos dels joves en la feina actual. Un 33% tenen uns ingressos inferiors als 1.000 €, un 27,8% no té cap ingrés, i un altre 27,5% té uns ingressos entre els 1.000 € i els 1.500 €. Un 8% tenen uns ingressos superiors a aquestes xifres.

Gràfic 10: Ingressos nets mensuals

Font: Enquesta

Una vegada coneguda la situació en el mercat de treball dels joves participants en el Programa, s'indaga si alguna de les variables demogràfiques dels participants ha tingut una major influència en els resultats.

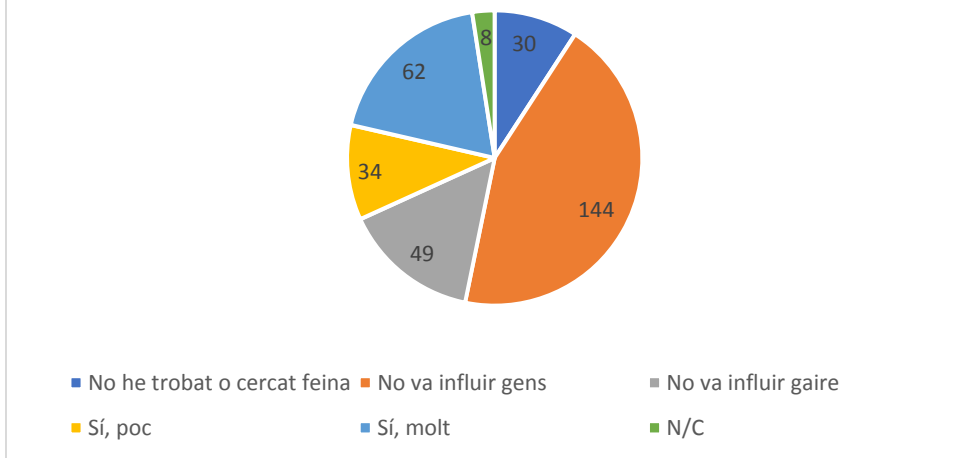
Efectivament, apareixen diferències en el pes dels diferents valors de les variables demogràfiques utilitzades en el fet de tenir o no un contracte, ja sigui per compte propi o no. Les dones tenen major pes entre els que obtenen algun contracte i sobretot entre els autònoms. A major edat també hi ha més presència entre els contractats. La residència dels participants també presenta diferències, i a més nivell d'estudis més pes entre els contractats. Cal interpretar aquestes diferències amb cautela, ja que poden ser influïdes per variables no controlades. La seva significació s'analitzarà mitjançant l'anàlisi contrafactual.

El darrer indicador que s'ha utilitzat provinent de l'enquesta és la valoració global sobre la possible influència de la participació en el Programa en la consecució de la feina actual.

L'opinió subjectiva dels participants que varen respondre a l'enquesta manifesta que només un 20,9% d'ells consideren que la participació en el Programa els hi va servir molt per trobar la feina actual. Un altra 11,5% es decanta per una valoració positiva però menys intensa. En canvi el 65% declara una valoració negativa, el 48,5% afirma que no hi va contribuir gens i un 16,5% de forma reduïda.

Gràfic 11: Influència de la participació en el Programa en trobar la feina actual

Vas trobar feina gràcies al Programa?

Font: Enquesta

4.5. L'anàlisi contrafactual

Fins ara s'ha analitzat el Programa de Singulars, a través de la seva convocatòria, el procés d'implementació, els resultats i els impactes en l'àmbit laboral i en alguns aspectes socials i econòmics. Ara s'enceta un apartat en el que es pretén verificar els impactes del Programa comparant els seus efectes amb els joves que no hi varen participar utilitzant la metodologia contrafactual.

Aquesta metodologia, tal com s'ha explicat en l'apartat metodològic permet aprofundir en l'anàlisi de la significació de les diferències que s'han observat entre els joves que han aconseguit una feina posterior a la seva participació en el Programa i els que no ho han aconseguit. La pregunta que es pretén respondre és si aquestes diferències poden ser degudes a l'acció del Programa o són el resultat d'altre tipus d'influències d'altres variables intervinents.

Per iniciar aquesta anàlisi primer es compararà el col·lectiu dels joves que han passat pel Programa amb els demandants registrats en el Servei Públic d'Ocupació de Catalunya i que no han participat en el Programa. Aquesta comparació, a més de detectar possibles diferències explicatives, també manifestarà quins són els públics que s'han interessat pel Programa.

Respecte el sexe s'observa que hi un percentatge superior de dones entre els participants en el Programa que entre els demandants.

Taula 10: Comparació sexe Singulars vs. Demandants

Sexe	Singulars	Demandants
------	-----------	------------

	Total	%	Total	%
Homes	1007	41,80	45760	57,06
Dones	1402	58,20	34433	42,94
TOTAL	2409	100	80193	100

Font: Dades registrals

Respecte a l'edat, s'observa que els participants en el Programa tenen edats més joves que les del conjunt de demandants. Els percentatges dels menors de 20 anys són més nombrosos a Singlars que entre els demandants. En canvi els percentatges dels majors de 25 anys hi són menys nombrosos. És a dir el Programa ha tingut més incidència en els menors de 20 anys, però s'ha concentrat entre els majors d'aquesta edat. Caldrà veure més endavant si aquestes diferències de composició de les edats del col·lectiu de Singlars tenen influència en els impactes en el mercat de treball.

Taula 11: Comparació edat Singlars vs. Demandants

Edat	Singlars		Demandants	
	Total	%	Total	%
Fins a 20	536	22,25	11724	14,62
De 21 a 25	998	41,43	34108	42,53
De 26 a 29	875	36,32	34361	42,85
TOTAL	2409	100	80193	100

Font: Dades registrals

Per nivells d'estudis els dos col·lectius presenten diferències importants en alguns valors. Entre els demandants el grup més nombrós amb molta diferència respecte al demés és el de joves amb estudis secundaris obligatoris. Aquest també és el col·lectiu més nombrós entre els joves participants a Singlars però amb molt menys pes. En canvi els que tenen una educació superior, ja sigui universitària o de formació professional superior guanyen pes entre els participants a Singlars en relació a la resta de demandants. Entre els demandants el pes disminueix a mesura que augmenta el nivell d'estudis a partir dels estudis post-obligatoris. En canvi el Programa de Singlars han captat dos perfils bàsics, els joves amb estudis obligatoris i els que tenen un nivell d'estudis superior. El fet de que en el Programa hi hagi una proporció superior de joves amb estudis superiors que en el conjunt de tots els demandants, segurament indica una major capacitat d'aquest col·lectiu d'informació i de resistència a les condicions del mercat de treball que la de la resta dels joves.

Taula 12: Comparació nivell d'estudis TLN vs. Demandants

Nivell educatiu	Singlars		Demandants	
	Total	%	Total	%

Estudis primaris	58	2,41	3381	4,22
Estudis secundaris obligatoris	943	39,14	38613	48,15
Estudis secundaris post-obligatoris	419	17,39	19455	24,26
Educació superior	801	33,25	16740	20,87
Màsters i doctorats	182	7,56	1667	2,08
Sense estudis	6	0,25	337	0,42
TOTAL	2409	100	80193	100

Font: Dades registrals

Finalment, des d'un punt de vista del territori, evidentment els participants en el Programa corresponen a l'àrea d'influència que han pogut establir les entitats col·laboradores i encara que és molt àmplia, com s'ha vist, apareixen diferències importants entre els dos col·lectius. En l'àrea del Barcelonès es concentra una part molt important dels participants a Singlars.

El següent pas de l'anàlisi contrafactual és la comparació de la situació en el mercat de treball dels participants en el Programa Singlars i el del conjunt global de tots els joves inscrits com a demandants en el mateix període. La informació sobre la situació dels dos col·lectius és molt reduïda i per tant caldrà interpretar les dades amb cautela.

Comparant els dos conjunts per si han trobat feina o no, es detecten diferències entre els dos col·lectius a favor dels participants en el Programa, tot i que els participants en el Programa, han estat un temps fora del mercat laboral, i en canvi els demandants han estat més temps en actitud de trobar una feina. Aquest factor pot influir en les dades observades. Els participants en el Programa en un temps més curt troben més feina. Però és possible que hi estiguin influïnt també altres variables que reduïssin les diferències. Amb tot els joves que aconseguixen una feina, considerant tan els contractats com els autònoms, és 22 punts superior entre els que han participat en el Programa que els que no han seguit cap programa específic de l'oferta del SOC. El grau de significació d'aquest fet s'analitzarà més endavant. Les dades disponibles no permeten aprofundir molt més en la qualitat de la situació dels joves en l'ocupació.

Taula 13: Comparació situació laboral Singlars vs. Demandants

Contractats	Singlars		Demandants	
	Total	%	Total	%
Usuaris ocupats	2277	73,29	41043	51,18
Contractats	2200	70,81	39172	48,85
Autònoms	197	6,34	2572	3,21
No Contractats	830	26,71	39150	48,82

TOTAL	3107	100	80193	100
--------------	-------------	------------	--------------	------------

Font: Dades registrals

Per aprofundir en els impactes del Programa, a partir de la comparació dels dos conjunts s'analitzen algunes de les variables de les característiques personals dels joves per si han pogut influir en la situació en el mercat de treball. En aquest cas les diferències entre els components de cada conjunt podrien explicar part dels impactes produïts.

En primer lloc, el sexe. La comparació entre els dos conjunts denota que tant homes com dones els ha beneficiat passar pel Programa, però a les dones els hi ha beneficiat més malgrat s'ha reduït les diferències de gènere entre els participants a Singlars.

Taula 14: Comparació Sexe situació laboral Singlars vs. Demandants

	No contractats		Contractats		Taxa contractació per sexe		Diferència de gènere *
	H	D	H	D	H	D	
Demandants	21345	17805	23145	16027	52%	47%	4,65
Singlars	394	258	980	729	71%	74%	2,54

* Diferència en termes absoluts en punts percentuals

Dades registrals

En segon lloc, l'edat. Considerant l'edat també sobresurten diferències importants entre els dos col·lectius en relació a la situació laboral. Com més grans són els joves més feina troben, cosa natural ja que han adquirit més experiència, que és la barrera més important per l'accés dels joves al mercat de treball. Encara que sembla que a partir dels 25 anys aquesta millor situació ja no augmenta més entre els demandants, inclús es redueix una mica. Però en canvi entre els participants a Singlars les diferències augmenten i per tant és aquest col·lectiu el que ha tret més profit del pas pel Programa, incrementant la influència de l'edat per a trobar feina. En tots els grups d'edat la situació és millor. El grup de 21 a 25 anys té 15,2 vegades més de probabilitat d'aconseguir una feina entre els participants dels Projectes Singlars en comparació als menors d'aquesta edat. Aquesta probabilitat s'incrementa pels majors de 25 anys. Ells tenen gaire bé 19 vegades més oportunitats que els menors de 21 anys. Caldrà comprovar en l'anàlisi de regressió logística la significació d'aquest fet.

Taula 15: Comparació Edat situació laboral Singlars vs. Demandants

		Demandants	Singlars
No contractats	De 16 a 20	7300	214
	De 21 a 25	15449	247
	De 26 a 29	16401	191
Contractats	De 16 a 20	4472	330
	De 21 a 25	18956	777

	De 26 a 29	18316	743
Taxa de contractació per edat	De 16 a 20	38%	61%
	De 21 a 25	55%	76%
	De 26 a 29	53%	80%
Diferències d'edat	De 16 a 20	0,00	0,00
	De 21 a 25	17,11	15,21
	De 26 a 29	14,77	18,89

Font: Dades registrals

En tercer lloc, el nivell d'estudis. El nivell d'estudis és una variable important per que sol estar relacionada amb el bagatge cultural familiar i per tant amb la condició socio-econòmica de la família.

La comparació dels dos col·lectius posa de relleu que entre els demandants d'ocupació el grup que aconsegueix proporcionalment més feina és el que disposa d'estudis secundaris post-obligatoris, però a relativament poca distància dels altres col·lectius. En canvi entre els participants en el Programa tots els grups d'estudis aconsegueixen més feina passant pel Programa, menys els que no tenen cap nivell d'estudis. Els efectes dels que tenen estudis són molt considerables sobre els que tenen estudis primaris entre els participants en el Programa i augmenten a mesura que augmenta el nivell d'estudis. Aquestes diferències fan pensar que pels joves sense cap nivell d'estudis, encara que és un col·lectiu molt reduït, requereixen un tractament metodològic molt específic que sembla que no s'ha utilitzat en els projectes del Programa. En to cas caldrà verificar la significació d'aquestes diferències en l'anàlisi amb regressions logístiques.

Taula 16: Comparació Nivell d'Estudis situació laboral Singlars vs. Demandants

		Demandants	Singlars
No contractats	Estudis primaris	1947	23
	Estudis secundaris obligatoris	18829	323
	Estudis secundaris post-obligatoris	8907	109
	Educació superior	8336	161
	Màsters i doctorats	949	32

	Sense Estudis	182	4
Contractats	Estudis primaris	1469	36
	Estudis secundaris obligatoris	20143	644
	Estudis secundaris post-obligatoris	10698	329
	Educació superior	8540	673
	Màsters i doctorats	736	166
	Sense Estudis	158	2
	Taxa de contractació per nivell d'estudis	Estudis primaris	43%
Estudis secundaris obligatoris		52%	67%
Estudis secundaris post-obligatoris		55%	75%
Educació superior		51%	81%
Màsters i doctorats		44%	84%
Sense Estudis		46%	33%
Diferències d'estudis	Estudis primaris	0,00	0,00
	Estudis secundaris obligatoris	8,68	5,58
	Estudis secundaris post-obligatoris	11,56	14,09
	Educació superior	7,60	19,68
	Màsters i doctorats	-0,68	22,82
	Sense Estudis	3,47	-27,69

Font: Dades Registrals

El darrer pas que s'ha fet és aplicar una regressió logística per poder constatar en quina mesura el fet de participar en el Programa explica les diferències que s'han detectat en els percentatges de joves participants que han trobat feina, i si hi ha alguna característica d'aquests joves que influencii més que d'altres.

Tal com s'ha explicat en l'apartat metodològic, la regressió logística s'ha aplicat amb una mostra del conjunt de demandants ajustada a les característiques dels joves participants en el Programa de Singulars. El nivell de consistència dels resultats no són molt robusts, però amb tot la regressió mostra que el fet d'haver participat en el Programa és significativa en relació al fet de trobar o no feina. Amb un 95% de probabilitats i amb una significació màxima es pot afirmar que els participants en el Programa tenen 3,03 vegades més d'opcions de tenir un contracte laboral que la del demandants que no han seguit altres programes del SOC.

El model discrimina també respecte als grups d'edat. És a dir, els majors de 20 anys tenen més probabilitats de trobar feina tant si han passat pel Programa com no. El mateix ocorre amb el nivell d'estudis que també es constata una significació respecte a aquesta variable. En canvi el model no dona significació a les variables de sexe. Això no vol dir que no tingui influència, sinó que per les característiques del model no són significatives. Seguint aquest plantejament es pot deduir que el que importa és haver passat pel Programa, i això té influència tant per nois com per noies i els que tenen més edat o més estudis són els que en treuen més profit.

Aquestes dades s'han d'interpretar amb precaució i caldria repetir l'anàlisi amb altres convocatòries i amb més programes similars per tal de poder treure'n conclusions més sòlides. Amb tot per l'anàlisi realitzada sembla que el principal efecte del Programa és el de motivar l'activació en la recerca de feina dels seus participants, i en un mercat de treball expansiu les probabilitats de trobar feina s'incrementen notablement, especialment en relació a l'edat.

De tota manera, cal recordar que només s'està analitzant el fet de tenir o no tenir feina, però no la qualitat d'aquestes feines, que pels indicis que es tenen no sembla que sigui gaire elevada. Les dades disponibles no permeten afirmar més coses sobre la qualitat de les feines aconseguides i com ha pogut influir el Programa en aquest fet, ni quines característiques dels participants poden influir-hi.

Segurament la qualitat de les feines depèn més de les condicions generals del mercat de treball que de la capacitat dels programes de en incidir-hi. El repte de trobar les fórmules per incidir-hi es manté obert.

5. CONCLUSIONS DE L'AVALUACIÓ

En els apartats anteriors s'ha presentat l'anàlisi dels fets més rellevants del Programa Singulars des de les diferents dimensions del procés d'avaluació. En el present apartat es presenten les reflexions que l'anàlisi de les dades i la informació ha posat de relleu tenint en compte els objectius declarats i els resultats i impactes esperats.

Cal recordar que el Programa es situa en el marc de la Garantia Juvenil per a regions de més del 25% d'atur juvenil, destinat a joves NINIS menors de 30 anys, inscrits en el sistema de garantia juvenil i com a demandants d'ocupació en els serveis públics d'ocupació, i que per tant té una finalitat eminentment ocupacional per a contribuir a millorar la situació en el mercat de treball d'aquest col·lectiu.

També és necessari tenir en compte que els efectes de la crisi econòmica del 2008-2013 han estat molt greus i especialment pels joves i que encara que el Programa inicia el seu recorregut ja en un període d'expansió de l'ocupació, es dirigeix bàsicament a una població que ha patit directament els efectes de la crisi i que majoritàriament han tingut i encara tenen alguns, una transició des de la finalització dels estudis fins a l'ocupació molt problemàtica.

També cal tenir en compte que encara que el mercat de treball sigui expansiu en aquests moments, les condicions de treball han variat molt, i especialment s'ha consolidat un model de inestabilitat i de precarietat per a la incorporació dels joves a l'ocupació.

D'altra banda també cal tenir present, que la convocatòria del 2015 va ser l'estrena del Programa a Catalunya, i que per tant no hi havia una experiència prèvia d'organització ni de gestió d'un programa d'aquestes característiques. Avui es té una experiència del

Programa molt més rica que pot ajudar a construir una visió més completa dels punts febles i els punts forts del Programa.

Finalment, també cal situar el Programa, en el l' àmbit de la transició dels joves al mercat de treball, àmbit que des de fa temps, inclús abans de la crisi econòmica, se sap que presenta unes deficiències estructurals en la major part de les societats desenvolupades del planeta. La Iniciativa de la Garantia Juvenil constitueix un intent d'afrentar aquesta situació amb noves propostes, basades en un major compromís dels Serveis d'Ocupació per intervenir de forma prematura i amb una bateria més ampla de recursos. Amb tot, el problema persisteix i per tant no s'ha trobat encara la fórmula per eliminar l'efecte discriminador pels joves en el seu procés d'inserció laboral.

Aquest context justifica en escriu la idoneïtat de iniciar un Programa experimental i innovador a la recerca de noves iniciatives que puguin ajudar a millorar el bagatge de coneixement sobre com afrontar la problemàtica dels joves en el mercat de treball.

5.1. Reflexions sobre el Programa

La qüestió clau per analitzar la coherència del Programa rau en el seu caràcter experimental i innovador. És a dir, no es tracta d'un programa a mida amb una metodologia definida per a cobrir una necessitat concreta d'un col·lectiu específic, sinó una aposta per a donar suport a activitats d'entitats i organitzacions que permetin detectar i millorar metodologies o enfocaments que suposin un aprenentatge pel conjunt del Sistema d'Ocupació de Catalunya. En la mesura que es validessin les propostes més reeixides, la seva incorporació al disseny dels programes existents o altres de nous aportaria una millora global a la capacitat de aconseguir resultats i impactes millors en l'ocupabilitat dels joves. Es tracta, doncs, d'un Programa de Projectes, en el qual les entitats beneficiàries són les que dissenyen els continguts metodològics a partir d'una cartera de serveis genèrica del Sistema de Garantia Juvenil.

És en relació a aquesta qüestió clau que s'analitzen algunes manques de consistència del mateix Programa.

El temps donat per a presentar les sol·licituds va ser massa reduït. Normalment les convocatòries de projectes tenen un període per a presentar molt més llarg, entorn d'un o tres mesos en gairebé tots els programes de dimensió europea, per tal de donar el temps suficient a poder presentar projectes ben estructurats.

El gran nombre de projectes denegats és un bon indicador d'aquest fet. Es varen presentar molts projectes que no eren suficientment consistents.

El Programa representa una major flexibilitat en l'aplicació de diferents actuacions tal com correspon a un programa d'aquestes característiques. Aquest fet ha estat molt ben valorat per les entitats beneficiàries, la qual cosa els hi permet desenvolupar amb major llibertat les metodologies que consideren adients.

Aquest és el nucli de la reflexió, com compaginar flexibilitat i innovació. Aquesta qüestió no queda suficientment resolta en la convocatòria del Programa. De fet les algunes de les entitats han manifestat la seva valoració positiva del Programa per que els hi permetia dur a terme millor els seus projectes que en altres Programes del SOC i per tant manifestaven la importància de mantenir el Programa en posterior convocatòries. La qüestió rau en poder examinar si aquests projectes són suficientment innovadors o aporten millores al plantejament de les polítiques d'ocupació per a públics juvenils.

Es nota a faltar en el Programa un plantejament més robust d'innovació i una metodologia de seguiment i avaluació metodològica que permeti verificar el valor afegit dels projectes. Per això seria necessària una avaluació metodològica dels projectes complementària a la que consta en el present informe que s'ha centrat en els resultats i en els impactes.

La incorporació en el Programa d'una assistència tècnica de suport als projectes ha estat també una iniciativa ben valorada per les entitats, malgrat al ser la primera vegada que es plantejava varen sorgir moltes incoherències i mancances de coordinació de criteris segons les manifestacions de les entitats consultades.

Un Programa d'aquest tipus hauria d'emmarcar-se en un Pla de R+D+I de les polítiques d'ocupació que orientés de forma més precisa els termes de la innovació i d'altra banda anés acompanyat d'un dispositiu de suport i de seguiment més especialitzat en els continguts i les metodologies per a treure el màxim profit dels ensenyaments dels projectes subvencionats. Entre altres efectes, disposar d'un Pla d'aquestes característiques hauria permès afinar més en els criteris de valoració per a seleccionar els projectes en funció del seu potencial d'innovació.

Es cert, que les condicions imposades per la gestió dels Programes de Garantia Juvenil no són els més adequats per a promoure un Programa d'innovació i que per tant alguns dels requisits del Programa no eren els més apropiats per a assajar noves fórmules de tractament de la problemàtica dels joves.

Els problemes sorgits amb el registre del Sistema de Garantia Juvenil varen marcar la posada en marxa del Programa i són un dels exemples de les tensions dels inicis del Programa.

Un altra dels exemples és la no adequació del Programa a la situació dels joves en el mercat de treball. La inestabilitat d'aquest mercat de treball fa que els joves entrin i surtin constantment de l'ocupació i per tant un Programa que pretengui millorar la seva ocupabilitat o bé ofereix unes condicions econòmiques i de perspectiva d'ocupació suficientment creïbles o bé ha de facilitar la combinació de treballs inestables amb la participació en el Programa. Les entitats varen manifestar, amb molt de desencís, les dificultats per retenir els joves en el Projecte i les dificultats per complir amb els requisits imposats de permanència.

D'altra banda, és adequada la insistència del Programa en orientar-se als resultats, però caldria clarificar els conceptes distingint el que són resultats i el que són impactes. Es

cert que tot Programa ha de pretendre els millors resultats que aportin el màxim d'impactes, però els impactes no depenen directament del Programa, ni per tant tampoc de les entitats beneficiàries que col·laboren aportant el seu saber fer en la recerca d'innovacions beneficioses. Cal assegurar des del Programa la consecució dels objectius esperats, però cal valorar els impactes en relació al context en el que es produeixen i tenir-ho en compte per anar millorant els dissenys dels projectes, seleccionant en el futur aquells projectes que aportin una valor afegit més elevat.

Aquesta confusió conceptual ha generat malestar en les entitats que consideren que se'ls exigeix uns resultats-impactes que no depenen totalment d'elles amb mesures punitives que generen inseguretat. La no consideració del retorn al sistema educatiu com a criteri d'impacte va ser ressaltat també per algunes entitats.

Un darrer punt a considerar és el relatiu a l'obligació de seguiment de la situació dels joves posterior a la finalització del Projecte, sense que aquest concepte formi part de les despeses elegibles. El requeriment que des de les entitats es reclami la verificació documental dels contractes que hagin pogut aconseguir els joves, és poc consistent. En contraposició, aquesta qüestió és d'un gran valor per poder fer el seguiment d'un Programa d'aquestes característiques amb un conjunt d'indicadors i un sistema d'informació eficaç.

5.2. Reflexions sobre la implementació

Ja s'ha fet esment a les dificultats de la implementació del Programa degut a les dificultats dels complir amb els criteris de la Garantia Juvenil i de la improvisació en la posada en marxa del Programa degut a la pressió del calendari al ser la primera vegada que s'iniciava el Programa.

A part d'aquests fets que varen tenir un influència important en el desplegament del Programa i que varen contaminar la seva execució, es poden esmentar altres elements a tenir en compte.

Donades aquestes condicions si es confirmen en la justificació final els percentatges d'execució, es poden considerar que es va desplegar una forta dosis de voluntarisme per poder superar les dificultats inicials i que constitueix un important capital d'implicació de tots els actors que hi varen participar.

El calendari curt de posada en marxa dels projectes, també va dificultar establir les relacions oportunes entre els diferents actors dels Sistema d'Ocupació per tal de col·laborar adequadament en la identificació i selecció dels joves participants. Es cert, que una dels resultats que cal posar en valor, és que l'aplicació de la Garantia Juvenil a Catalunya ha generat un nivell de registre dels joves en els serveis d'ocupació molt més elevat que abans del Programa. La relació amb les Oficines de Treball i amb els serveis locals d'ocupació malgrat ser molt cordials com emfatitzen les entitats, no varen poder donar més de si, que un escadussers contactes, sense una coordinació per arribar més

fàcilment als joves destinataris. En canvi, per la manifestació dels propis joves, el paper dels diferents actors del Sistema per arribar als joves és significatiu. Les eines que disposen les Oficines via SISPE per fer el seguiment de l'atenció dels joves requereix una adaptació als nous Programes per que facilitar el seu seguiment.

Un altra element important per la implementació del Programa ha estat les eines de registre de la traçabilitat de les accions, a través de les bases de dades del GIA i del GALILEU. Cal una reflexió a fons sobre la utilitat d'aquesta bases i la seva usabilitat. Les entitats varen expressar en el transcurs de les entrevistes les dificultats trobades per a usar en condicions normals aquestes bases i la incomprensió de moltes de les informacions que es demanen que es registrin, la utilitat real de les quals és dubtosa.

La publicació progressiva de diferents versions de la Guia d'execució i justificació dels Projectes, les darreres versions dels quals varen distribuir-se a la fase final de vigència dels Projectes també va crear situacions difícils de resoldre per que les actuacions ja s'havien realitzat, ocasionant desorientació i perplexitat en alguns casos. Les successives versions incorporaven elements de flexibilització i concreció dels criteris de realització i justificació de les activitats realitzades per resoldre algunes qüestions no contemplades inicialment i que han permès acumular la jurisprudència del Programa.

5.3. Reflexions sobre els resultats aconseguits

La valoració dels resultats obtinguts pel Programa considerats des del punt de vista de la innovació que era el seu objectiu principal, dependrà del que es faci amb ells. És a dir, una estratègia d'innovació no es pot valorar en el curt termini sinó que pren força a mesura que es gestionen els resultats, s'acumulen, es treuen ensenyaments i s'incorporen al saber fer de les polítiques d'ocupació.

El principal valor dels resultats és que s'han identificat una cinquantena d'entitats que aporten alguna innovació i que estan disposades a col·laborar per a millorar els enfocaments del suport a l'ocupació dels joves.

Posteriorment s'han organitzat trobades per l'intercanvi d'experiències que les entitats valoren positivament però segurament no varen provocar el debat necessari per treure'n un major fruit.

La potenciació d'aquesta xarxa d'entitats i la capacitat d'activar-la com una xarxa intel·ligent d'aprenentatge compartit segurament és una de les claus per valoritzar els resultats obtinguts.

Analitzats en termes de resultats, les dades obtingudes són ambigües, ja que les opinions dels joves sobre la seva utilitat per l'orientació del seu futur professional o per a trobar feina no són molt positives, però contrasten amb els impactes en termes d'ocupació aconseguits que són molt més eloqüents. És a dir, els joves pensen que no els hi ha servit gaire, però una gran part d'ells han trobat feina de forma significativa en

comparació als que no havien seguit cap Programa. Segurament aquesta contradicció posa de manifest varies qüestions:

- a) Que el Programa juga un paper d'activador per a una recerca de feina més intensa i més ben orientada.
- b) Que les metodologies que s'utilitzen disten molt d'estar suficientment ajustades per a aconseguir uns resultats més satisfactoris per a totes les parts implicades.
- c) Que no hi ha un coneixement suficientment ajustat sobre com afrontar, i amb quines eines metodològiques, la problemàtica de la situació ocupacional dels joves.
- d) Que en un context expansiu de l'ocupació el paper de les polítiques actives d'ocupació és molt més eficaç.
- e) Que cal ajustar millor la personalització de les metodologies aplicables a cada una de les necessitats que presenten els joves en el mercat de treball.
- f) Que com a resultat de la afirmació anterior és necessària una especialització més gran dels programes basats en diagnòstics més fidedignes de les necessitats dels diferents joves i amb metodologies més adaptades a cada una d'elles. Especialment, per les variables que s'han controlat de nivell d'estudis i d'edat.

L'orientació majoritària dels Projectes més cap a mesures d'activació i d'ocupabilitat enlloc de centrar-se més en l'emprenedoria o bé el suport a la contractació, també és un indicador de les dificultats de desenvolupar estratègies eficaces d'inserció dels joves en el mercat de treball.

Molts dels joves enquestats manifesten un cert desencís per unes expectatives no reeixides en la seva participació en els Projectes, ja que tornaven a ser una mica el mateix que coneixien amb una manca de compromís eficaç de suport real per a trobar feina. Justament la Garantia Juvenil pretén innovar en aquest aspecte, passant d'un suport genèric a la millora de l'ocupabilitat vers un suport eficaç per a trobar una feina concreta i de major qualitat de la que ja són capaços els joves d'aconseguir si el mercat de treball presenta una certa capacitat d'absorció. Els joves volen feina de qualitat, molts d'ells ja tenen els nivells de qualificació necessaris, i per tant seguir oferint-los consells o formació no acaba de correspondre a les seves expectatives.

Entre els projectes que s'ha pogut conèixer a través de la documentació i dels contactes amb les entitats, s'han detectat experiències de gran valor i interès, sobre les que caldria calibrar les formes de continuïtat i seguiment.

5.4. Reflexions sobre l'eficiència del Programa

El fet que no s'hagi acabat el procés de justificació i tancament dels expedient no permet fer una anàlisi d'eficiència suficientment acurada.

En aquestes circumstàncies la reflexió sobre l'eficiència del Programa s'encamina a posar l'èmfasi a considerar els recursos que són necessaris mobilitzar per tal de

valoritzar un Programa destinat a la innovació. Tant per la definició millor del concepte d'innovació i per tant dels recursos necessaris a oferir, com per la definició dels conceptes de les despeses justificables, així com la destinació de recursos per a la recollida d'informació, suport i seguiment necessaris per a treure el màxim profit de les innovacions que es puguin produir.

Una altra qüestió és la que fa referència als terminis de pagament del finançament dels projectes els retards dels quals poden ser comprensibles però són difícilment justificables.

5.5. Reflexions sobre l'impacte del Programa

La contribució del Programa Singulars a l'impacte sobre la situació laboral dels joves, ha de considerar-se força positiva en termes d'activitat laboral, malgrat no es pugui confirmar la seva aportació a la millora de la qualitat de l'ocupació dels joves.

El fet que l'anàlisi contrafactual confirmades, per les regressions logístiques realitzades, que les variables d'edat i estudis són significatives per a la inserció dels joves en el mercat de treball, reforcen la reflexió sobre la necessitat de personalitzar les mesures d'orientació, formació i acompanyament als joves per aconseguir uns nivells més elevats d'impacte en el mercat de treball.

Tot plegat, confirmaria la idea de l'impacte activador del Programa per a una gran part dels participants. Queda l'interrogant de saber que passa amb els joves que després de sis mesos d'haver acabat el Programa encara no han trobat una feina, s'hagin activat o no. Aquest col·lectiu segurament és el que requerirà més atenció especialitzada des dels Serveis d'Ocupació.

L'impacte sobre la qualitat mereix un altra tipus de reflexions, ja que segurament depèn més, tal com ja s'ha esmentat, de les condicions generals del mercat de treball que de l'acció exclusiva des de la vessant de l'oferta de treball, és a dir des de les polítiques actives d'ocupació. I no per que sigui un terreny poc explorat fins a l'actualitat no hauria de desvetllar l'interès i l'atenció dels serveis d'ocupació. Segurament l'actuació conjunta de les dues vessants del mercat de treball, des de l'oferta i des de la demanda, i tot plegat emmarcat en els àmbits territorials, és una de les vies a explorar i a reflexionar. El efectes visibles de la crisi, especialment en els joves que avui tenen entre 25 i 29 anys o més, és molt palpable i constituirà en el futur immediat una de les preocupacions majors dels Serveis d'Ocupació. Els efectes perniciosos de caire social són molt elevats.

6. RECOMANACIONS

De les conclusions que s'han arribat després de l'anàlisi dels fets descrits, es poden extreure algunes recomanacions per a considerar respecte la continuïtat del Programa o per aplicar en altres programes:

- a) L'elaboració d'un Pla d'Innovació dels Serveis Públics d'Ocupació de Catalunya que marqui els objectius, les estratègies i les línies de treball per tal d'aprofundir en la situació dels joves en el mercat de treball, en el coneixement de les metodologies i les eines de treball més adequades per a aconseguir la millora de la seva situació laboral. La convocatòria de Projectes Singulares hauria d'anar relacionada amb un Pla d'aquestes característiques.
- b) Posar en valor la xarxa d'entitats col·laboradores que han participat en el Programa en la convocatòria de 2015 i en les posteriors per tal de generar una xarxa intel·ligent de coneixement compartit per tal de generar un bagatge comú sobre com afrontar la situació dels joves en el mercat de treball, generant relacions de confiança mútua.
- c) Coordinar millor tot el paquet de programes de Garantia Juvenil per a articular realment uns itineraris d'inserció personalitzats i coherents amb la dinàmica del mercat de treball. El Programa de Singulares hauria d'estar al servei del conjunt dels Programes de Garantia Juvenil
- d) Articular millor la innovació amb la perspectiva territorial. Hi ha indicis que la inversió feta en desenvolupament local dona fruit per sistemes locals d'ocupació que tenen major capacitat d'innovació.
- e) Focalitzar més la innovació en les metodologies adients per a les fases finals del procés d'inserció centrat en l'obtenció de contractes laborals ja que aquesta és la major demanda dels joves.
- f) Obrir una via de major plurianualitat dels projectes per tal que puguin donar temps a la seva maduració i seguiment dels resultats i dels impactes amb major coneixement de causa.
- g) Donar més temps per a l'elaboració dels projectes i valorar millor les seves aportacions innovadores.
- h) Millorar les eines de seguiment i traçabilitat de les actuacions per què siguin realment unes eines útils i no un pur tràmit burocràtic.
- i) Afinar els conceptes de resultats i de impactes i reduir la inseguretats en les condicions d'execució dels Projectes.
- j) Adaptar els Programes existents a la situació del mercat del treball dels joves, facilitant la combinació de participació en els programes amb la realització d'activitats laborals. Enfortir la capacitat dels joves de desenvolupar-se en el mercat de treball és més fàcil des del mercat mateix que retirant-los del mercat.

Innovar suposa corre riscos i aquests riscos no es poden traspasar a les entitats sinó que les ha d'assumir tot el Sistema, en un marc de col·laboració i en unes condicions que permetin controlar els seus efectes.

Segurament la millor valorització que es pot fer del Programa és posar en valor les experiències reeixides que ha contribuït a finançar i aprendre les lliçons que es puguin

derivar. El principal objectiu de la innovació és la seva incorporació en les pautes normals de comportament, la innovació per la innovació no genera valor afegit. Examinar un per un els projectes finançats i cercar la forma d'assegurar la seva pervivència, reorientació o la seva incorporació a altres programes és una tasca que aportaria reconeixement, utilitat i rendibilitzaria els esforços realitzats en el Programa.

7. ANNEXOS

7.1. Qüestionari on line dirigit als joves participants en el Programa

<p>1. Any de naixement: <i>Año de nacimiento:</i></p>
<p>2. Gènere: Dona Home <i>Género: Mujer Hombre</i></p>
<p>3. Quin és el codi postal de la població de residència actual?: <i>¿Cuál es el código postal de la población de residencia actual?:</i></p>
<p>4. Quin és el nivell d'estudis més elevat que tens a l'actualitat?: <i>¿Cuál es el nivel de estudios más elevado que tienes en la actualidad?:</i></p> <p>Primaris/EGB Primarios/EGB</p> <p>ESO</p> <p>Batxillerat Bachillerato</p> <p>Cicle de formació professional de grau mig Ciclo de formación profesional de grado medio</p> <p>Cicle de formació professional de grau superior Ciclo de formación profesional de grado superior</p> <p>Estudis universitaris Estudios universitarios</p> <p>Altres Otros</p>
<p>5. Com et vas enterar del Programa Singlars?: <i>¿Cómo te enteraste del Programa Singlars?:</i></p> <p>Per un amic/ga o familiar Por un amigo/ga o familiar</p> <p>M'ho van dir a l'Oficina de Treball Me lo dijeron en la Oficina de Treball</p> <p>M'ho van dir a l'Ajuntament Me lo dijeron en el Ayuntamiento</p> <p>M'ho va dir l'Impulsor de Garantia Juvenil Me lo dijo el impulsor de Garantía Juvenil</p> <p>M'ho van dir a l'entitat en la que vaig incorporar-me al programa Me lo dijeron en la que me incorporé al Programa</p> <p>Ho vaig veure anunciat als mitjans Lo vi en los medios de comunicación</p> <p>Altres Otros</p>

<p>6. Quan vares acabar el Programa de Singlars?: <i>¿Cuándo finalizaste el Programa de Singlars?:</i> Mes:</p>
<p>7. Que fas fer a l'acabar el projecte Singlars?: <i>¿Qué hiciste al finalizar el proyecto de Singlars?:</i> Estudiar Treballar Trabajar Altres Otros</p>
<p>8. Si vas seguir estudiant, creus que la teva participació en el projecte Singlars ajudar a prendre la decisió de continuar estudiant?: <i>¿Si continuaste estudiando, ¿crees que tu participación en el proyecto Singlars te ayude a tomar la decisión de continuar estudiando?</i> Sí, va influir molt Sí, influyó mucho Sí, va influir poc Sí, influyó poco No va influir gaire No influyó mucho No va influir gens No influyó nada No vaig seguir estudiant No seguí estudiando</p>
<p>9. Si després de finalitzar el projecte has treballat, ha estat (refereix-te al treball que hagis durat més temps): <i>Si después de finalizar el proyecto has trabajado, ha sido (refiérete al Trabajo que haya durado más tiempo):</i> Amb un contracte de treball Con un contrato de trabajo Amb altres fórmules, beques, sense contracte, ajuda al negoci familiar... Con otras fórmulas, becas, sin contrato, ayuda al negocio familiar... Com a voluntari Como voluntario No vaig treballar No he trabajado</p>
<p>10. El treball que vas o estàs fent, està relacionat amb el que vas fer en el projecte Singlars (refereix-te al treball que hagis durat més temps): <i>El Trabajo que hiciste o estás haciendo, está relacionado con lo que hiciste en el proyecto Singlars (refiérete al trabajo que haya durado más tiempo)</i> Sí, molt Sí, mucho Sí, poc Sí, poco No No he treballat No he trabajado</p>
<p>11. Creus que va ser gràcies a haver participat en el projecte Singlars que vas aconseguir aquesta feina? (referit al treball que hagis durat més temps): <i>¿Crees que fue gracias a haber participado en el proyecto Singlars que encontraste Trabajo? (referido al trabajo que haya durado más tiempo)</i> Sí, molt Sí, mucho</p>

Sí, poc Sí, poco

No va influir gaire No influyó mucho

No va influir gens No influyó nada

No he trobat o buscat feina No he encontrado o buscado Trabajo

12. Vas trigar molt a trobar una feina després d'acabar el projecte de Singlars?:

¿Tardaste mucho en encontrar un trabajo después de finalizar el proyecto de Singlars?

Menys d'un mes Menos de un mes

D'un mes a tres mesos De un mes a tres meses

Més de tres mesos Más de tres meses

Encara no he trobar feina Aún no he encontrado trabajo

No, n'he buscat No he buscado Trabajo

13. Des de que vas acabar el projecte de Singlars quants mesos has treballat?:

¿Desde que acabaste el proyecto de Singlars cuántos meses has trabajado?

Nombre de mesos:

Cúantos meses:

14. Quin tipus de contracte tens actualment?:

¿Qué tipo de contrato laboral tienes actualmente?

Fix Fijo

Temporal

Altres Otros

No treballa o no tinc cap contracte No Trabajo o no tengo ningún contrato

15. Quins ingressos mensuals nets tens actualment:

¿Qué ingresos mensuales netos tienes actualmente?

Cap Ninguno

Menys de 1.000 € Menos de 1.000 €

De 1.000 a 1.500 €

De 1.501 a 2.000 €

De 2.001 a 2.500 €

De 2.501 a 3.000 €

Més de 3.000 € Más de 3.000 €

16. Des de que vas acabar el projecte de Singlars, quants treballs has tingut?:

¿Desde que acabaste el proyecto de Singlars, cuántos trabajos has tenido?:

Cap Ninguno

D'un a tres De uno a tres

De tres a cinc De tres a cinco

Més de cinc Más de cinco

<p>17. Com valoraries la teva experiència en el projecte de SINGULARS en el que has participat. Posa una nota de 1 a 10 (1 més baix a 10 més alt)?:</p>
<p>18. Creus que el projecte et va servir per orientar la teva carrera professional?: <i>¿Crees que el proyecto te ha servido para orientar tu carrera profesional?</i></p> <p>Sí, molt, Sí, mucho Sí, poc Sí. poco No va influir No influyó</p>
<p>19. El que vas aprendre o fer en el projecte de SINGULARS t'ha estat útil en els treballs que has tingut posteriorment? <i>¿Lo que aprendizte o hiciste en el proyecto de Singulats te ha sido útil en los Trabajos que has tenido posteriormente?</i></p> <p>Sí, molt Sí, poc No, m'ha servit poc No m'ha servit gens No he treballat</p>
<p>20. Quins creus que són els punts forts del projecte de SINGULARS en el que has participat?: <i>¿Cuáles crees que son los puntos fuertes del proyecto de Singulats en el que has participado?</i></p>
<p>21. Quins creus que són els punts febles del projecte de SINGULARS en el que has participat?: <i>¿Cuáles crees que son los puntos débiles del proyecto de Singulats en el que has participado?</i></p>
<p>22. Suggestiries alguns canvis per a millorar el projecte de SINGULARS en el que has participat?: <i>¿Sugerirías algunos cambios para mejorar el proyecto de Singulats en el que has participado?</i></p>

23. Gràcies, clica aquí per enviar el qüestionari
Gracias, clica aquí para enviar el cuestionario